

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Διπλωματική Εργασία

ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ Η ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΥΤΩΝ

της

ΑΝΝΑΣ ΓΑΡΟΦΑΛΛΟΥ

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος στη
Λογιστική και Χρηματοοικονομική

2019

Αφιερώνεται
στην οικογένειά μου

ΠΕΡΙΛΗΨΗ (ABSTRACT)

Στην παρούσα εργασία αναπτύσσονται όλα τα είδη μπορεί να είναι μία εταιρεία (Ο.Ε., Ε.Ε., Α.Ε., Ε.Π.Ε., offshore, Ι.Κ.Ε.) τα χαρακτηριστικά τους, ο τρόπος και οι διαδικασίες σύστασης αυτών, τα εταιρικά κεφάλαια που απαιτούνται για τη σύσταση, τις υποχρεώσεις και τις ευθύνες που κατέχουν οι έταίροι αλλά και ποιές εταιρείες απαλλάσσουν τους εταίρους από τις υποχρεώσεις αυτές.

Η βασική εταιρεία που απαλλάσσει του εταίρους της από τις εταιρικές υποχρεώσεις είναι η Ι.Κ.Ε. Η καινοτόμα, αυτή, μορφή εταιρείας, που βασίζεται στον Ευρωπαϊκό τύπο εταιρείας SPE, έρχεται να εξυπηρετήσει τις ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Διακρίνεται κυρίως για το κεφαλαιουχικό της χαρακτήρα αλλά έχει και στοιχεία προσωπικής εταιρείας καθώς οι έταίροί της αποτελούν μία μικρή ομάδα ατόμων που με τη προσωπική τους συνεισφορά προσπαθούν να εκπληρώσουν τον σκοπό της επιχείρησης. Χαρακτηρίζεται ως η “εταιρεία του ενός (1) ευρώ” εφόσον δεν απαιτείται και μεγαλύτερο κεφάλαιο για τη σύστασή της. Αυτός είναι και ένας από τους λόγους που προτιμάται περισσότερο σε σχέση με τις άλλες μορφές εταιρειών. Εκτός, όμως, από τα πλεονεκτήματα που προσφέρει στους μικρομεσαίους επιχειρηματίες, έχει και κάποια μειονεκτήματα. Το βασικότερο μειονέκτημα είναι το γεγονός ότι, όπως και με τις κεφαλαιουχικές εταιρείες, τηρεί διπλογραφικά βιβλία και φορολογείται με τον ίδιο τρόπο.

Πέρα από τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της Ι.Κ.Ε. δεν υπάρχει αμφιβολία πως αυτή η νέα επιχείρηση είναι από τις πιο συμφέρουσες μορφές εταιρείας.

Συντομογραφίες

Ο.Ε.	Ομόρρυθμη Εταιρεία
Ε.Ε.	Ετερόρρυθμη Εταιρεία
Α.Ε.	Ανώνυμη Εταιρεία
Ε.Π.Ε.	Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης
Ι.Κ.Ε.	Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία
SPE	Privata Europeau
Γ.Ε.ΜΗ.	Γενικό Εμπορικό Μητρώο
Δ.Ο.Υ.	Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία
Γ.Σ.	Γενική Συνέλευση
Δ.Σ.	Διοικητικό Συμβούλιο
ΟΑΕΕ	Οργανισμός Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών

Κατάλογος Πινάκων

- i) Χαρακτηριστικά των εταιρειών
- ii) Πλεονεκτήματα των εταιρειών
- iii) Μειονεκτήματα των εταιρειών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αφιερώσεις.....	2
Περίληψη (Abstract).....	3
Συντομογραφίες.....	4
Κατάλογος Πινάκων.....	5
Περιέχόμενα.....	6
Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή στις μορφές εταιρειών.....	9
1.1 Εισαγωγικά.....	9
1.2 Εισαγωγή στα είδη των Εταιρειών.....	9
1.3 Σκοπός της Εργασίας.....	11
1.4 Ερευνητικά Ερωτήματα.....	11
1.5 Δομή της Εργασίας.....	12
Κεφάλαιο 2: Βιβλιογραφική Επισκόπηση.....	13
2.1 Εισαγωγικά.....	13
2.2 Βιβλιογραφική Επισκόπηση της Ι.Κ.Ε.....	13
2.3 Βιβλιογραφική Επισκόπηση της Α.Ε.....	16
2.4 Βιβλιογραφική Επισκόπηση της Offshore.....	17
Κεφάλαιο 3: Τα είδη των Εταιρειών.....	20
3.1 Εισαγωγικά.....	20
3.2 Ομόρρυθμη Εταιρεία(ΟΕ)-Ετερόρρυθμη Εταιρεία(ΕΕ)- Ανώνυμη Εταιρεία(ΑΕ) - Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης(ΕΠΕ)-Υπεράκτιες-Εξωχώριες Εταιρείες (Offshore)	21
Ομόρρυθμη Εταιρεία (Ο.Ε.).....	21
i) Γενικά.....	21
ii) Σύσταση.....	21
iii) Εταιρικό Κεφάλαιο.....	23

iv) Διαχείριση-Εκπροσώπηση.....	24
v) Φορολόγηση της Ο.Ε.....	25
vi) Λύση-Εκκαθάριση.....	25
vii) Μετατροπή της Ο.Ε. σε Ι.Κ.Ε.....	26
Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.).....	26
i) Γενικά.....	26
ii) Σύσταση.....	27
iii) Εταιρικό Κεφάλαιο.....	28
iv) Διαχείριση-Εκπροσώπηση.....	29
v) Φορολόγηση της Ε.Ε.....	29
vi) Λύση-Εκκαθάριση.....	30
vii) Μετατροπή της Ε.Ε. σε Ι.Κ.Ε.....	31
Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.).....	31
i) Γενικά.....	31
ii) Σύσταση.....	32
iii) Εταιρικό Κεφάλαιο.....	33
iv) Διαχείριση-Εκπροσώπηση.....	34
v) Φορολόγηση της Α.Ε.....	35
vi) Λύση-Εκκαθάριση.....	35
Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.).....	36
i) Γενικά.....	36
ii) Σύσταση.....	36
iii) Εταιρικό Κεφάλαιο.....	37
iv) Διαχείριση-Εκπροσώπηση.....	38
v) Φορολόγηση της Ε.Π.Ε.....	39
vi) Λύσης-Εκκαθάριση.....	39
vii) Μετατροπή της Ε.Π.Ε. σε Ι.Κ.Ε.....	40
Υπεράκτιες-Εξωχώριες Εταιρείες (Offshore).....	40
i) Γενικά.....	40
ii) Σύσταση.....	41
iii) Μειονεκτήματα της Υπεράκτιας-Εξωχώριας Εταιρείας.....	43

iv) Είδη Υπεράκτιων-Εξωχώριων Εταιρειών.....	43
v) Διαχείριση-Εκπροσώπηση.....	43
vi) Φορολόγηση των Υπεράκτιων-Εξωχώριων Εταιρειών.....	44
3.3 Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.).....	45
i) Γενικά.....	45
ii) Σύσταση.....	45
iii) Επωνυμία.....	47
iv) Έδρα.....	48
v) Εταιρικό Κεφάλαιο.....	48
vi) Είδη εισφορών.....	49
vii) Μεταβίβαση Εταιρικών Μεριδίων.....	50
viii) Διαχείριση-Εκπροσώπηση.....	51
ix) Λογιστική Παρακολούθηση της Ι.Κ.Ε.....	52
x) Φορολόγηση της Ι.Κ.Ε.....	53
xi) Λύση-Εκκαθάριση.....	54
xii) Πλεονεκτήματα-Μειονεκτήματα.....	56
xiii) Μετατροπή υπάρχουσας εταιρείας σε Ι.Κ.Ε.....	57
xiv) Σύγκριση Ι.Κ.Ε. με τους άλλους τύπους εταιρειών.....	58
xv) Παραδείγματα φορολόγησης Ι.Κ.Ε.....	58
xvi) Συγκριτικοί Πίνακες των Εταιρειών.....	60
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Συμπεράσματα-Περιορισμοί-Προτάσεις για μελλοντική έρευνα...62	
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....65	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

1.1 Εισαγωγικά

Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται μια εισαγωγή στο θέμα της παρούσας εργασίας, το οποίο έχει να κάνει με τα είδη των εταιρειών, τα οποία συγκρίνονται στο τέλος της εργασίας ώστε να παρουσιαστεί το είδος που προτιμάται περισσότερο στην Ελλάδα της κρίσης, το οποίο και είναι η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.). Στην εισαγωγή της εργασίας αυτής παρουσιάζεται επίσης και ο σκοπός της εταιρείας αλλά και κάποια ερευνητικά ερωτήματα. Τέλος, παρουσιάζεται και η δομή της εργασίας.

1.2 Εισαγωγή στα Είδη των Εταιρειών

Η παρούσα εργασία ασχολείται με τις μορφές που μπορεί να έχει μία εταιρεία. Εταιρεία είναι μία ένωση προσώπων, είτε φυσικών είτε νομικών, για την επίτευξη κάποιου σκοπού, τις περισσότερες φορές εμπορικού. Οι εταιρείες χωρίζονται σε δύο κατηγορίες, στις προσωπικές και στις κεφαλαιουχικές. Οι κεφαλαιουχικές σε σχέση με τις προσωπικές πλεονεκτούν στο ότι σ' αυτές τις εταιρείες είναι πιο εύκολη η συγκέντρωση κεφαλαίων και έχουν μεγαλύτερη πιστοληπτική ικανότητα. Οι προσωπικές διακρίνονται για τη προσωπική σχέση που υπάρχει ανάμεσα στις επιχειρήσεις και στους εταίρους τους. Οι προσωπικές περιουσίες των εταίρων και της επιχείρησης είναι συνδεδεμένες. Για το λόγο αυτό, λοιπόν, τέτοιες επιχειρήσεις συνήθως συστήνονται ανάμεσα σε άτομα με συγγενική σχέση. Οι προσωπικές εταιρείες είναι η Ομόρρυθμη Εταιρεία (Ο.Ε.) και η Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.). Από την άλλη, οι κεφαλαιουχικές εταιρείες διακρίνονται για την μη ύπαρξη προσωπικών σχέσεων μεταξύ των εταίρων και της επιχείρησης. Οι περιουσίες είναι ξεχωριστές και οι έταιροι ευθύνονται για τις υποχρεώσεις της εταιρείας τους μέχρι το ποσοστό του κεφαλαίου που έχουν εισφέρει. Κεφαλαιουχικές εταιρείες είναι η Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.), και η

Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.), η οποία χαρακτηρίζεται και ως ενδιάμεση μορφή κεφαλαιουχικής και προσωπικής εταιρείας.

Το 2012, ένας νέος τύπος εταιρείας δημιουργείται με τις διατάξεις του νόμου 4072/2012. Πρόκειται για την Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.), η “εταιρεία του ενός ευρώ”, ένας τύπος εταιρείας που μπορεί να χαρακτηριστεί ως μία μίξη προσωπικής και κεφαλαιουχικής εταιρείας. Η μίξη αυτή παρατηρείται στο ότι πρόκειται για μία “Ιδιωτική”, κλειστή ομάδα ατόμων που με τη προσωπική τους εργασία προσπαθούν για την επίτευξη του εμπορικού σκοπού, και μία “Κεφαλαιουχική” εταιρεία η οποία απαλλάσσει τους εταίρους της από τις υποχρεώσεις της, καθώς ευθύνεται η ίδια για τα χρέη της. Η Ι.Κ.Ε. βασίζεται στο νέο Ευρωπαϊκό τύπο ιδιωτικής εταιρείας “Societas Privata Europeau” ή αλλιώς “SPE”. Ο νέος, αυτός, τύπος εταιρείας δημιουργήθηκε κυρίως για να ανταποκριθεί στις ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Οι επιχειρήσεις αυτές δεν μπορούσαν να ταυτιστούν πλήρως με κάποιο από τα άλλα είδη εταιρειών. Οι προσωπικές εταιρείες περιέχουν μεγάλο ρίσκο λόγω της σύνδεσης της προσωπικής περιουσίας των εταίρων με τη περιουσία της επιχείρησης. Από την άλλη, οι κεφαλαιουχικές εταιρείες απαιτούν μεγαλύτερα κεφάλαια και πιο μακροπρόθεσμο σκοπό. Οι Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης, που χαρακτηρίζονται ως μικτές εταιρείες, βασίζονται σε μία νομολογία παλαιά (1955) η οποία δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις σημερινές ανάγκες. Έτσι υπήρχε η ανάγκη να δημιουργηθεί ένας νέος τύπος εταιρείας με καινοτόμα χαρακτηριστικά που να απευθύνεται στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Το κύριο χαρακτηριστικό αυτής της εταιρείας είναι ο κεφαλαιουχικός της χαρακτήρας, ο οποίος δε δεσμεύει τους εταίρους για τις υποχρεώσεις της επιχείρησης. Ουσιαστικά, για τις υποχρεώσεις της επιχείρησης ευθύνεται η ίδια η επιχείρηση και οι έταίροι μόνο μέχρι το ποσό που έχουν συνεισφέρει. Η σύστασή της γίνεται πολύ εύκολα, με μηδενικό κεφάλαιο (συμβολικό ποσό του ενός ευρώ) χωρίς παρουσία συμβολαιογράφου. Αυτά είναι κάποια από τα χαρακτηριστικά που την κάνουν πιο ελκυστική σε σχέση με τις άλλες εταιρείες.

Όλες οι παραπάνω εταιρείες μπορούν να συσταθούν και ως μονοπρόσωπες (εκτός από τις ετερόρρυθμες που σε τέτοια περίπτωση αυτομάτως μετατρέπεται σε ομόρρυθμη).

Έπειτα, στην εργασία, παρουσιάζεται και η Offshore, η οποία είναι μία εταιρεία που δεν μπορεί να συγκριθεί με τα άλλα είδη καθώς οι νομολογίες της και τα χαρακτηριστικά της διαφέρουν αρκετά.

1.3 Σκοπός της Εργασίας

Ο σκοπός αυτής της διπλωματικής εργασίας είναι να παρουσιάσει όλα τα είδη των εταιρειών με τα χαρακτηριστικά τους, τις ιδιαιτερότητές τους και να γίνει μία σύγκριση των πλεονεκτημάτων και των μειονεκτημάτων αυτών, ώστε να βγει ένα συμπέρασμα ως προς το ποιά είναι η πιο συμφέρουσα μορφή για έναν νέο επιχειρηματία.

1.4 Ερευνητικά Ερωτήματα

Τα ερευνητικά ερωτήματα που προσπαθούν να απαντηθούν μέσα στη εργασία έχουν να κάνουν με τις λεπτομέρειες της διαδικασίας σύστασης όλων των εταιρειών, τη λογιστική και φορολογική τους απεικόνιση, και, τέλος, αφού μιλάμε για σύγκριση όλων των ειδών των εταιρειών με τη νεοσύστατη Ι.Κ.Ε., πρέπει να απαντηθούν και τα ερωτήματα που έχουν να κάνουν με το ποιά εταιρεία συμφέρει περισσότερο, αλλά και πώς πραγματοποιείται η μετατροπή κάποιας εταιρείας σε Ι.Κ.Ε.

Πιο συγκεκριμένα:

- Πως πραγματοποιείται η διαδικασία της σύστασης των εταιρειών και ποιά είναι τα έξοδά της, τι κεφάλαιο χρειάζεται, πως χωρίζονται τα μερίδια με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εταίρων και πως διοικείται η κάθε εταιρεία
- Πως είναι η λογιστική και φορολογική απεικόνιση της κάθε εταιρείας. Τι λογαριασμούς χρησιμοποιεί, τι βιβλία κρατάει (Β ή Γ), δηλαδή, και πως φορολογείται
- Ποιά είναι τα χαρακτηριστικά της Ι.Κ.Ε. που την κάνουν πιο ελκυστική σε σχέση με τις άλλες εταιρείες
- Ποιά είναι η διαδικασία μετατροπής μιας εταιρείας σε Ι.Κ.Ε.
- Εν τέλει, ποιά εταιρεία συμφέρει περισσότερο

1.5 Δομή της Εργασίας

Η εργασία αυτή χωρίζεται σε τέσσερα κεφάλαια, τα οποία στη συνέχεια χωρίζονται σε μικρότερα κεφάλαια. Πιο συγκεκριμένα:

- Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζεται μια εισαγωγή για το θέμα που πρόκειται να αναπτυχθεί, αναφέρονται τα είδη των εταιρειών που θα αναλυθούν και παρουσιάζεται ο σκοπός και η δομή της εταιρείας.
- Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται επισκόπηση της ξένης και ελληνικής βιβλιογραφίας που χρησιμοποιήθηκε ή που έχει κάνει αναφορά στα είδη των εταιρειών και σε έρευνες που έχουν αναπτυχθεί για αυτές.
- Στο τρίτο κεφάλαιο αναφέρονται όλα τα είδη των εταιρειών με τα χαρακτηριστικά τους, από τη σύστασή τους μέχρι και την λύση και εκκαθάρισή τους. Επιπλέον, στο τέλος του κεφαλαίου αυτού γίνεται και μία σύγκριση όλων των ειδών και αναφέρεται ο τρόπος μετατροπής από οποιοδήποτε είδος σε Ι.Κ.Ε.
- Στο τέταρτο κεφάλαιο αναγράφονται τα συμπεράσματα, οι περιορισμοί που υπήρξαν αλλά και προτάσεις για μελλοντική έρευνα.

Στο τέλος της εργασίας παρατίθενται τα καταστατικά των εταιρειών κατά τη σύστασή τους και κάποια παραρτήματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

2.1 Εισαγωγικά

Στο κεφάλαιο αυτό αναφέρονται περιληπτικά έρευνες από ξένους αρθρογράφους, οποίοι ασχολήθηκαν με τις πιο γνωστές μορφές των εταιρειών (I.K.E., A.E. και Offshore), τα ερωτήματα γύρω από αυτές και τα συμπεράσματα στα οποία έχουν καταλήξει για τυχόν φαινόμενα που προκαλούνται από αυτές αλλά και τους λόγους για τους οποίους προκαλούνται τα φαινόμενα αυτά. Τα παρακάτω άρθρα είναι από το 2008 έως το 2017.

2.2 Βιβλιογραφική επισκόπηση της I.K.E.

Σύμφωνα με τους *Siems, Herzog και Rosenhager* (2009)¹, το σχέδιο κανονισμού για μια Ευρωπαϊκή Ιδιωτική Εταιρεία (*Societas Privata Europeau*) που προτάθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Ιούνιο του 2008 θα εγκριθεί σύντομα από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρόκειται για μία νέα ενδιαφέρουσα νομική μορφή για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Σίγουρα ο προτεινόμενος νόμος δεν είναι χωρίς προβλήματα, ωστόσο παρέχει επαρκές επίπεδο ευελιξίας στις ιδιωτικές εταιρείες.

Σύμφωνα με την *Van Den Braak* (2010)², απαιτείται βαθιά γνώση των χαρακτηριστικών αυτής της εταιρικής μορφής ώστε να μπορέσει να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις κάθε εθνικού δικαίου κάθε κράτους-μέλους. Επισημαίνει πως ίσως θα υπάρξει ανάγκη για την υιοθέτηση των χαρακτηριστικών αυτής της εταιρείας από μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Σύμφωνα με τους *Lewis και Buzdrev* (2012)³, η “*Societas Privata Europaea*” είναι μια πρωτοβουλία που παρουσιάστηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με στόχο τη διευκόλυνση της εγκατάστασης και λειτουργίας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην ενιαία αγορά. Η Ευρωπαϊκή

¹ Siems, Herzog & Rosenhager, 2009, *The European Private Company (SPE): An attractive New Legal Form of Doing Business?*

² Van den Braak, 2010, *The European Private Company, Its Shareholders and its Creditors*

³ Rhidian & Buzdrev, 2012, *The European Private Company: Entrepreneurial Flexibility & the Practicalities of National Law*

Ιδιωτική Εταιρεία έχει σχεδιαστεί για να είναι προσβάσιμη, εύκολη στη σύστασή της, να είναι φθηνή και να είναι όσο το δυνατόν ενιαία σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά ταυτόχρονα προσφέρει μεγάλη ευελιξία στους ιδρυτές και τους μετόχους να οργανώνονται εσωτερικά. Ωστόσο υπάρχουν κάποια κενά στο καταστατικό της τα οποία ενθαρρύνουν την εφαρμογή των εθνικών νόμων. Κάτι τέτοιο θα οδηγούσε σε 27 είδη διαφορετικές μορφές της “Societas Privata Europaea” στην Ευρωπαϊκή Ένωση, πράγμα που θα οδηγούσε αποτελεσματικά σε ανταγωνισμό δικαιοδοσίας.

Οι Lewis, Buzdrey και Mortimer (2013)⁴, επικεντρώθηκαν στην ανάλυση και παρουσίαση των βασικών αρχών που θα πρέπει να διέπουν το καταστατικό της ιδιωτικής ευρωπαϊκής εταιρείας αλλά και τα προβλήματα που μπορούν να προκύψουν στη προσπάθεια των μικρομεσαίων ευρωπαϊκών επιχειρήσεων να επεκτείνουν την δραστηριότητά τους πέρα από τα εθνικά τους σύνορα. Με την έρευνα αυτή αποδεικνύεται η ανάγκη για εκσυγχρονισμό της ευρωπαϊκής επίχειρησης και ο νέος τύπος εταιρείας που τώρα δημιουργείται, ξεπερνώντας τα προβλήματα που μπορεί να αντιμετωπίζει και οριστικοποιώντας τις βασικές αρχές που θα διέπουν το καταστατικό της, θα προάγει την ευρωπαϊκή ανάπτυξη γενικά αλλά και ειδικά την επιχειρηματική δραστηριότητα.

Σύμφωνα με τους Eckardt και Kerber (2014)⁵, από το 1999 η Ευρώπη έχει αναπτύξει ένα σύστημα δύο επιπέδων εταιρικού δικαίου. Αυτό ανοίγει την πιθανότητα οριζόντιας ανταγωνιστικότητας μεταξύ των εταιρικών νόμων των κρατών-μελών. Αναλύουν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της νέας αυτής εταιρικής μορφής και συμπεραίνεται πως τα μειονεκτήματα είναι αρκετά λιγότερα για την επιχειρηματική δραστηριότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σύμφωνα με την Alexandropoulou (2014)⁶, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε πρόταση οδηγίας για τη δημιουργία της νέας εταιρικής μορφής “Societas Unius Personae”. Η οδηγία αυτή σκοπεύει να διευκολύνει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στις διασυνοριακές δραστηριότητες, να βελτιώσει το επιχειρηματικό περιβάλλον και να μειώσει το κόστος της επιχειρηματικής δραστηριότητας στο εξωτερικό. Οι σκοποί αυτοί θα επιτευχθούν με τη νέα εταιρική μορφή, όπου η εταιρεία θα είναι περιορισμένης ευθύνης, θα υπάρχει ένας μέτοχος, ένα ελάχιστο κεφάλαιο ενός ευρώ (ή μία μονάδα στο εθνικό νόμισμα για τις χώρες εκτός της Ευρωζώνης), το οποίο δεν μπορεί να διαχωριστεί, η έδρα της και η πραγματική της έδρα μπορεί να βρίσκονται σε διαφορετικό μέλος.

⁴ Lewis, Buzdrey, Mortimer, 2013, *The European Private Company: An Opportunity from an Economic Crisis?*

⁵ Eckardt & Kerber, 2014, *Developing Two-Tiered Regulatory Competition in EU Corporate Law: Assessing the Impact of the Societas Privata Europaea*

⁶ Alexandropoulou, 2014, *Societas Unius Personae*

Σύμφωνα με την *Eckardt* (2014)⁷, για την προώθηση της διεθνοποίησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ο νόμος πρότεινε την καθιέρωση μιας κοινής πανευρωπαϊκής, περιορισμένης ιδιωτικής νομικής μορφής, της ευρωπαϊκής ιδιωτικής εταιρείας (*Societa Privata Europaea*). Το παρόν έγγραφο εξετάζει εμπειρικά τη σχέση μεταξύ νομικής μορφής και διεθνοποίησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Χρησιμοποίησε δεδομένα από τη Eurostat και τη Παγκόσμια Τράπεζα, θεσμικούς παράγοντες και παράγοντες της αγοράς.

Σύμφωνα με τον *Zarkinos* (2017)⁸, η συνεισφορά της “*Societas Privata Europeau*” καθιέρωσε ένα κοινό πρότυπο της εταιρείας και βοήθησε στην κινητικότητα και εγκαθίδρυση της εσωτερικής αγοράς, αλλά ταυτόχρονα δημιούργησε και νέα προβλήματα, κυρίως όσον αφορά τη συμβολή των εργαζομένων στη διοίκηση της εταιρείας. Για την επίλυση αυτού του προβλήματος υιοθετήθηκε η αρχή του “πρίν και μετά”, η οποία όμως δεν ήταν εντελώς επιτυχημένη. Επίσης, κάνει αναφορά στις εθνικές νομικές διατάξεις των κρατών μελών (Αυστρία, Γερμανία, Ελλάδα και Κύπρο) που προσπαθούν να προστατεύσουν τα ήδη υπάρχοντα δικαιώματα συμμετοχής των εργαζομένων στη διαχείριση της εταιρείας. Στη συνέχεια γίνεται αναφορά στις προσπάθειες που έχουν γίνει για να επιτευχθεί ένας συνδυασμός όσο το δυνατόν περισσότερων νομικών πολιτισμών. Προαπαιτούμενο ήταν η δημιουργία συστημάτων διαπραγματεύσεων.

Σύμφωνα με τους *Elias Neocleous & CoLLC* (2017)⁹, περιγράφονται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ευρωπαϊκής ιδιωτικής εταιρείας, δίνουν βάση σ’ αυτά που την καταστούν ελκυστική και εξετάζουν αν θα μπορούσε να εφαρμοστεί και στην κυπριακή αγορά. Τονίζουν το βασικότερο πλεονέκτημα της νέας αυτής εταιρικής μορφής το οποίο είναι η μορφή του καταστατικού της που επιτρέπει τις εταιρείες να διαμορφώνουν πιο εύκολα και πιο αποτελεσματικά την εσωτερική της οργάνωση. Άλλα πλεονεκτήματα είναι, πρώτον, η ελευθερία των μετόχων να διαμορφώσουν την εταιρεία σύμφωνα με τις ανάγκες τους και, δεύτερον, η μη απαίτηση εκκαθάρισης.

Η *Παγώνη* (2012)¹⁰, αναλύει δύο νέους τύπους εταιρειών που δημιουργούνται τώρα στην Ευρώπη και στην Ελλάδα. Πρόκειται για την ευρωπαϊκή “*Societas Privata Europeau*” (SPE) και την αντίστοιχη ελληνική “*Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία*” (IKE). Αυτός ο τύπος εταιρείας

⁷ Eckardt, 2014, *Legal Form and Internationalization of Small and Medium-Sized Enterprises in the EU*

⁸ Zarkinos, 2017, *Participation of Employees in the Management of the Societas Europaea: A Critical Overview of the Council Directive 2001/86/EC*

⁹ Elias Neocleous & CoLLC sole Cyprus Firm in Europe’s top 100, 2017

¹⁰ Παγώνη, 2012, *Η ελληνική “Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία” και η “Societas Privata Europeau” στην “Υπηρεσία” των μικρομεσαίων επιχειρήσεων: Εγκατάσταση εταιριών και Εφαρμοστέο Δίκαιο*

πρεσβεύει την ελευθερία και τη διευκόλυνση γενικά επέκτασης της επιχειρηματικής δραστηριότητας πέρα από εθνικά σύνορα. Η ελληνική Ι.Κ.Ε. έχοντας σαν βάση την ευρωπαϊκή SPE προσπαθεί να αποτελέσει έναν πιο αποτελεσματικό τύπο εταιρείας.

Ο *Περάκης* (2013)¹¹, αναλύει τους λόγους και τις συνέπειες της ψήφισης του Ν. 4155/2013 ο οποίος δίνει τη δυνατότητα συμμετοχής σε μια Ι.Κ.Ε. χωρίς κεφαλαιακές εισφορές. Αυτό είναι το κύριο χαρακτηριστικό μιας Ι.Κ.Ε. που τη διαχωρίζει από τις άλλες εταιρείες. Με αυτό το χαρακτηριστικό η Ι.Κ.Ε. στοχεύει στη διευκόλυνση και ανάπτυξη της ελληνικής επιχειρηματικότητας (απλή σύσταση και ίδρυση εταιρείας). Με το μηδενικό κεφάλαιο όμως, μετά το νόμο, προέκυψαν προβλήματα όπως: δεν υπάρχει προστασία των δανειστών εξαιτίας χαμηλού κεφαλαίου, κεφαλαιακές εισφορές δεν υπάρχουν οπότε μένουν οι εξωκεφαλαιακές και εγγυητικές και δεν είναι απλή η λογιστική τους παρακολούθηση.

Ο *Παναγιώτου* (2016)¹², ανέλυσε κυρίως θέματα της εσωτερικής διαχείρισης των προσωπικών κεφαλαιουχικών εταιρειών. Μπορεί να είναι έργο τρίτων; Ποιά η θέση και η ευθύνη των ιδρυτών; Έτσι επικεντρώνεται στις σχέσεις των εταίρων με την εταιρεία αλλά και στις σχέσεις της εταιρείας με τρίτους. Διαχωρίζει τη διαχείριση μιας προσωπικής εταιρείας από τη διαχείριση μιας κεφαλαιουχικής εταιρείας, καθώς στη πρώτη είναι και δικαίωμα αλλά και υποχρέωση των εταίρων, ενώ αντίστοιχα στη δεύτερη είναι μόνο υποχρέωση.

2.3 Βιβλιογραφική επισκόπηση της Α.Ε.

Σύμφωνα με τους *Djankov, Ganser, McLiesh, Ramalho και Shleifer* (2008)¹³ οι εκτιμήσεις για τον πραγματικό συντελεστή φορολογίας των εταιρειών έχουν μεγάλες αρνητικές επιπτώσεις στις συνολικές επενδύσεις στην επιχειρηματική δραστηριότητα. Για παράδειγμα μία αύξηση του φορολογικού συντελεστή κατά 10% μπορεί να επιφέρει μείωση του δείκτη ΑΕΠ συνολικών επενδύσεων κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες. Επίσης οι συντελεστές φορολόγησης σχετίζονται αρνητικά με την γενική ανάπτυξη και θετικά με την άτυπη οικονομία. Η έρευνά τους είναι

¹¹ Περάκης, 2013, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (IKE): Η Νέα Εταιρική Μορφή*

¹² Παναγιώτου, 2016, *Διαχείριση και ευθύνη των διαχειριστών στις προσωπικές και στις προσωποπαγείς Κεφαλαιουχικές Εταιρείες*

¹³ Djankov, Ganser, McLiesh, Ramalho & Shleifer, 2008, *The Effect of Corporate Taxes on Investment and Entrepreneurship*

αποτέλεσμα συλλογής στοιχείων από φορολογικούς συντελεστές σε 85 χώρες, σε συνεργασία με την PricewaterhouseCoopers.

Οι *Hanlon et al* (2008)¹⁴ ερεύνησαν τις επιπτώσεις στη πληροφόρηση, που προσφέρει η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών, μιας φορολογικής μεταρρύθμισης (Tax Reform Act του 1986 στις Η.Π.Α.). Πολλές έρευνες υποστηρίζουν ότι η μεταρρύθμιση αυτή αυξάνει τη πληροφόρηση που παρέχουν οι οικονομικές καταστάσεις, ενώ οι *Hanlon et al* έδειξαν το αντίθετο αποτέλεσμα. Ο λόγος που συμβαίνει αυτό είναι γιατί οι διοικήσεις των εταιρειών, αντί να παρουσιάζουν τις οικονομικές καταστάσεις με τρόπο που να φαίνεται η πραγματική πληροφόρηση για τα κέρδη των εταιρειών, παρουσιάζουν τα κέρδη με τέτοιο τρόπο ώστε να μειώνεται η φορολογική επιβάρυνση των εταιρειών.

2.4 Βιβλιογραφική επισκόπηση της Offshore

Οι *Friedrich και Windischbauer* (2010)¹⁵ αναλύουν μία μελέτη του φαινομένου της νομιμοποίησης των κερδών από παράνομες δραστηριότητες ή αλλιώς “ξέπλυμα μαύρου χρήματος”. Δίνουν τον ορισμό αυτού και παρουσιάζουν τις διαδικασίες που ακολουθούνται για την επίτευξη της νομιμοποίησης αυτών των κερδών. Έπειτα, αναφέρουν το ρόλο του διαδικτύου που παίζει στη παραπάνω διαδικασία αλλά και τις συνέπειες για την μακροοικονομία.

Οι *Schultz και Scott* (2014)¹⁶ μελετάνε τους λόγους που το Πουέρτο Ρίκο έχει γίνει ο πιο δημοφιλής φορολογικός παράδεισος. Πολλές αμερικάνικες εταιρείες μετέτρεψαν τις εταιρείες τους σε ελεγχόμενες ξένες εταιρείες. Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η οποία τη περίοδο 2010-2011 μετέφερε το ένα τέταρτο των εσόδων της σε θυγατρική της στο Πουέρτο Ρίκο.

Ο *Botis* (2014)¹⁷ ασχολήθηκε με τα χαρακτηριστικά των φορολογικών παραδείσων και τα πλεονεκτήματα αυτών. Τονίζει πως για να χαρακτηριστεί μία χώρα ως “φορολογικός παράδεισος” πρέπει να πληρεί τα εξής χαρακτηριστικά: μειωμένη έως και μηδενική φορολόγηση, προστασία των

¹⁴ Hanlon, Maydew, and Shevlin, 2008, *An unintended consequence of book-tax conformity: A loss of earnings informativeness*. *Journal of Accounting and Economics*.

¹⁵ Friedrich & Windischbauer, 2010, *Money Laundering: Some Facts, Economic of Security Working Paper*

¹⁶ Schultz and Scott, 2014, *Puerto Rico: The Evolution of America's Corporate Tax Haven*, *The Journal of Legal Tax Research*

¹⁷ Botis, 2014, *Features and Advantages of Using Tax Havens*

τραπεζικών πληροφοριών, ανύπαρκτοι έλεγχοι στις συναλλαγές, κατοχή σύγχρονων μέσων και παρουσία διεθνών τραπεζών με υποκαταστήματα είτε με θυγατρικές αυτών στις χώρες αυτές.

Σύμφωνα με τους *Enea* και *Enea* (2015)¹⁸ η επιτυχία των υπεράκτιων εταιρειών οφείλεται στη χαμηλή έως και μηδενική φορολόγηση. Γ' αυτόν ακριβώς το λόγο κάποιες χώρες χαρακτηρίζονται ως “φορολογικοί παράδεισοι”. Στη μελέτη τους επικεντρώθηκαν κυρίως στις τραπεζικές, ασφαλιστικές, ναυτιλιακές εταιρείες και σε εταιρείες που κύριά τους δραστηριότητα είναι οι επενδύσεις. Το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξαν ήταν πως οι υπεράκτιες εταιρείες μπορούν να ασχολούνται με οποιαδήποτε νόμιμη δραστηριότητα εκτός από τις εταιρείες που επικεντρώθηκαν στην έρευνά τους καθώς για αυτές τις εταιρείες απαιτούνται ειδικές άδειες. Επίσης, η επιτυχία αυτών των εταιρειών πέρα από τη χαμηλή φορολόγηση, οφείλεται και στην απόκρυψη των στοιχείων των ιδιοκτητών και στο γεγονός ότι δεν απαιτείται η συμπλήρωση λογιστικών βιβλίων ή η δημοσίευση ετήσιων οικονομικών καταστάσεων.

Σύμφωνα με τους *Murali* και *Senay* (2016)¹⁹ πολλές εταιρείες που αναπτύσσονται ραγδαία μεταφέρονται σε χώρες που χαρακτηρίζονται ως “φορολογικοί παράδεισοι”. Αυτό οφείλεται λόγω αναζήτησης νέων αγορών και η μείωση του κόστους παραγωγής. Μετά από έρευνα που πραγματοποιήθηκε όμως η αιτία αυτού του φαινομένου οφείλεται στο φορολογικό σύστημα αυτών των χωρών το οποίο προσφέρει πολύ χαμηλή έως και μηδενική φορολογία.

Οι *Chari* και *Acikgoz* (2016)²⁰ εξετάζουν τους λόγους που όλο και περισσότερες εταιρείες μεταφέρονται σε υπεράκτια κέντρα. Οι πιο γνωστοί λόγοι είναι η εύρεση νέων αγορών, η μείωση του κόστους παραγωγής και γενικά η αύξηση περιουσιακών στοιχείων. Μετά την έρευνα όμως διαπιστώθηκε πως ο πραγματικός λόγος είναι το ευνοϊκότερο φορολογικό περιβάλλον που προσφέρουν τα υπεράκτια κέντρα.

Ο *Chandna* (2017)²¹ μέσα από το συγγραφικό του έργο εξηγεί τους κανόνες του “παιχνιδιού” του ξεπλύματος μαύρου χρήματος. Ο συγγραφέας αναφέρεται σε όλους τους λόγους που αυξάνουν αυτό το φαινόμενο από το παρελθόν μέχρι σήμερα που αναπτύσσεται όλο και περισσότερο η τεχνολογία.

¹⁸ Enea & Enea, 2015, *The Success of Companies Operating in the Area of Tax Havens*

¹⁹ Murali & Senay, 2016, *What Drives Emerging Economy Firm Acquisitions In Tax Havens? Journal of Business Research*

²⁰ Chari and Acikgoz, 2016, *What drives emerging economy firm acquisitions in tax havens?, Journal of Business Research*

²¹ Chandna, 2017, *The Curious Case of Black Money and White Money: Exposing the Dirty Game of Money Laundering!*

Ο Δούβης (2008)²² μελετά τις υπεράκτιες εταιρείες και αναλύει λεπτομερώς τη δομή τους, τη δραστηριότητά τους και τις επιπτώσεις που έχουν αυτές τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς. Επίσης αναλύει πώς νομιμοποιούνται τα έσοδα από τις παράνομες δραστηριότητες.

Ο Κακαράς (2008)²³ ενώνει τη μυθοπλασία σε ρεαλιστικές καταστάσεις. Θεωρεί τις υπεράκτιες σαν ένα πολύ καλό παράδειγμα ώστε να αναλυθούν οι έννοιες νομιμότητα-παραιομία, ηθική-αηθικότητα, καλό και κακό. Οι υπεράκτιες αποδεικνύουν ότι το νόμιμο δεν ταυτίζεται με την ηθικότητα και πως το κακό αν νομιμοποιηθεί ταυτίζεται με το ηθικό

Ο Μπεζαντάκος (2014)²⁴ εξηγεί τι θεωρεί υπεράκτια εταιρεία, τις μορφές που έχει και πως μπορούν να αντιμετωπιστούν. Με τη βοήθεια διαγραμμάτων εξηγεί πως γίνονται οι συναλλαγές που αποσκοπούν στη φοροδιαφυγή. Τέλος παραθέτει προτάσεις ώστε να καταπολεμηθεί η φοροδιαφυγή.

²² Δουβής, 2008, *Offshore Δραστηριότητες*

²³ Κακαράς, 2008, *Offshore... αγάπη μου*

²⁴ Μπεζαντάκος, 2014, *Offshore εταιρείες, νομικές εντότητες και σχηματικά παραδείγματα απεικόνισης των δραστηριοτήτων τους στην Ελληνική οικονομία*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

3.1 Εισαγωγικά

Στο παρόν κεφάλαιο αναλύονται όλα τα είδη των εταιρειών, αναφέρονται πληροφορίες για τη σύστασή τους, τη διάρκειά τους, το εταιρικό κεφάλαιο που απαιτείται να κατέχουν και γενικά όλες οι απαραίτητες λεπτομέρειες που τις διέπουν.

Οι εταιρείες χωρίζονται σε δύο είδη, τις *προσωπικές* και τις *κεφαλαιουχικές*. Οι προσωπικές είναι εκείνες που οι έταίροι έχουν μία πιο προσωπική σύνδεση με την εταιρεία τους καθώς έχουν προσωπική ευθύνη για τις υποχρεώσεις αυτής. Στις προσωπικές εταιρείες ανήκουν οι Ομόρρυθμες Εταιρείες και οι Ετερόρρυθμες. Οι κεφαλαιουχικές εταιρείες (Ανώνυμες Εταιρείες) δεν συνδέονται τόσο προσωπικά με τους εταίρους τους, καθώς οι έταίροι ευθύνονται μόνο ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής τους για τις υποχρεώσεις της. Οι προσωπικές περιουσίες τους διαχωρίζονται από την περιουσία της επιχείρησης. Κάποια είδη όμως μπορούν χαρακτηριστούν ως μικτές καθώς έχουν στοιχεία και προσωπικών και κεφαλαιουχικών εταιρειών, όπως η Ι.Κ.Ε. Η Ι.Κ.Ε. διακρίνεται για το κεφαλαιουχικό της χαρακτήρα, καθώς ευθύνεται η ίδια για τις υποχρεώσεις της, αλλά έχει και στοιχεία προσωπικής καθώς αποτελείται από μία μικρή ομάδα ατόμων που συμβάλλουν προσωπικά στην επίτευξη του σκοπού της. Η Ε.Π.Ε., επίσης είναι ένας τύπος μικτής εταιρείας καθώς έχει στοιχεία και προσωπικής αλλά και κεφαλαιουχικής εταιρείας.

Στην ανάλυση των εταιρειών, παρακάτω, ξεκινάμε πρώτα από τις προσωπικές εταιρείες (Ομόρρυθμη και Ετερόρρυθμη εταιρεία) και μετά αναφέρονται οι κεφαλαιουχικές (Ανώνυμη και Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης), έπειτα αναφέρονται οι υπεράκτιες και στο τέλος αναφέρεται η Ι.Κ.Ε. με μεγαλύτερη ανάλυση, ώστε να γίνει η σύγκριση.

3.2 Ομόρρυθμη Εταιρεία (Ο.Ε.) - Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.) - Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.) - Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.) - Υπεράκτιες-Εξωχωριες Εταιρείες (Offshore)

Ομόρρυθμη Εταιρεία (Ο.Ε.)

i) Γενικά

Η έννοια της ομόρρυθμης εταιρείας προσδιορίζεται από το άρθρο 20 του Εμπορικού Νόμου λέγοντας:²⁵ “Ομόρρυθμος είναι η συστηθείσα εταιρεία μεταξύ δύο ή και πολλών προσώπων, σκοπών εχόντων να συμπορεύονται υπό επωνυμίαν εταιρικήν”.

Σύμφωνα με το άρθρο 784, προσδιορίζεται η νομική προσωπικότητα της εταιρείας, όπου αναφέρεται ότι αποκτάται αν τηρηθούν οι όροι που ο νόμος τάσσει. Η νομική αυτή προσωπικότητα υπάρχει μέχρι να επέλθει η εταιρεία σε διαδικασία εκκαθάρισης.

Τα γενικά χαρακτηριστικά μίας ομόρρυθμης εταιρείας είναι τα εξής:

- Είναι προσωπική εταιρεία, δηλαδή ο εταιρικός σκοπός βασίζεται στα πρόσωπα της εταιρείας
- Αποκτά εμπορική ιδιότητα με το ουσιαστικό κριτήριο, δηλαδή όταν αρχίσει να διενεργεί εμπορικές πράξεις
- Έχει νομική προσωπικότητα
- Οι έταίροι ευθύνονται άμεσα, προσωπικά, απεριόριστα και εις ολόκληρον για τις υποχρεώσεις της εταιρείας
- Όταν πτωχεύσει η εταιρεία αυτόματα πτωχεύουν και οι έταίροι, αν πτωχεύσει όμως ένας έταίρος δεν πτωχεύει και η εταιρεία
- Μετά την λύση της εταιρείας δεν παύει η ευθύνη των εταίρων για τυχόν υποχρεώσεις
- Για τη σύσταση δεν χρειάζεται κάποιο συμβολαιογραφικό έγγραφο, αρκεί ένα ιδιωτικό συμφωνητικό.

ii) Σύσταση

Για τη σύσταση μιας ομόρρυθμης εταιρείας πρέπει να υπάρχουν τουλάχιστον δύο πρόσωπα. Τα ιδρυτικά μέλη μπορεί να είναι είτε φυσικά είτε νομικά πρόσωπα. Τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας τους. Συμμετοχή ανηλίκου επιτρέπεται

²⁵ Νεγκάκης, 2012, *Λογιστική εταιρειών, Θεωρία και πράξη*

μόνο με δικαστική άδεια. Κατα τη σύσταση τα ιδρυτικά μέλη υπογράφουν το καταστατικό. Το καταστατικό μπορεί να είναι ένα ιδιωτικό συμφωνητικό χωρίς τη παρέμβαση κάποιου συμβολαιογράφου. Αν, όμως, οι έταίροι το επιθυμούν, το καταστατικό μπορεί να γίνει με παρουσία συμβολαιογράφου και έτσι αυτομάτως καθίσταται δημόσιο. Καθώς υπάρχει η δυνατότητα ανάμεσα στους εταίρους να είναι και νομικά πρόσωπα, δηλαδή άλλες εταιρείες, το καταστατικό υπογράφεται από το νόμιμο εκπρόσωπο των εταιρειών αυτών.

Το καταστατικό είναι χωρισμένο στο προοίμιο και το κύριο μέρος²⁶. Στο *προοίμιο*, αναγράφονται η επικεφαλίδα, ο τόπος και ο χρόνος της σύμβασης. Επίσης πρέπει να αναγράφονται και τα πλήρη στοιχεία των εταίρων. Στην επικεφαλίδα αναγράφεται η επωνυμία της εταιρείας με τις λέξεις “Ομόρρυθμη Εταιρεία” και το εταιρικό κεφάλαιο. Ο τόπος και ο χρόνος που αναγράφονται αφορούν το μέρος και την ημερομηνία που συντάχθηκε το καταστατικό και όχι απαραίτητα την έδρα ή την έναρξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Επίσης αναγράφονται ο αριθμός φορολογικού μητρώου και η Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία που ανήκει η εταιρεία. Στο *κύριο μέρος* περιγράφονται η επωνυμία, οι σκοποί της επιχείρησης, η διάρκειά της, τα μερίδια που κατέχει ο κάθε έταίρος και, τέλος, οι διαχειριστές.

Η επωνυμία μιας ομόρρυθμης εταιρείας αποτελείται από το όνομα ενός ή περισσότερων εταίρων με την προσθήκη της φράσης “και Σία” ή “Αφοί” ή “Υιοί”. Μπορεί επιπρόσθετα στην επωνυμία να αναφέρεται και το αντικείμενο της κύριας επιχειρηματικής δραστηριότητας. Επιπλέον, θα πρέπει να αναγράφεται και η φράση “Ομόρρυθμη Εταιρεία” ή σε συντομία “Ο.Ε.”²⁷

Η επιχειρηματική δραστηριότητα της ομόρρυθμης ξεκινάει μόλις δημοσιευτεί το καταστατικό της. Μέχρι τότε δεν μπορεί ξεκινήσει τις εμπορικές της πράξεις.

Το κόστος σύστασης είναι²⁸:

- Το Γραμματίο κόστους σύστασης της εταιρείας που ανέρχεται στα πενήντα (50) ευρώ. Αν οι ιδρυτές είναι πάνω από τρεις (3) το κόστος προσαυξάνεται με πέντε (5) ευρώ για κάθε επιπλέον ιδρυτή
- Τέλος καταχώρησης στο Γ.Ε.ΜΗ. δέκα (10) ευρώ
- Κόστος εγγραφής στο επιμελητήριο, που καθορίζεται από το κάθε επιμελητήριο
- Εισφορά υπέρ του ταμείου νομικών που είναι 0.5% επί του κεφαλαίου της εταιρείας

²⁶ Νεγκάκης, 2012, *Λογιστική εταιρειών, Θεωρία και πράξη*

²⁷ Άρθρο 21

²⁸ <https://startupgreece.gov.gr>

- Τέλος υπέρ του ταμείου πρόνοιας δικηγόρων Αθηνών, το οποίο για κεφάλαιο από 586,94 ευρώ και πάνω ανέρχεται σε 1% επί του κεφαλαίου της εταιρείας, μαζί με χαρτόσημο του ποσού 3,6% επί το παραπάνω 1%. Εάν το κεφάλαιο είναι έως 586,94 ευρώ εισπράττεται μόνο το ποσό των 5,80 ευρώ.

Οι έταιροι έχουν συγκεκριμένες υποχρεώσεις αλλά και κάποια δικαιώματα. Οι υποχρεώσεις είναι οι εξής²⁹ :

- Υποχρέωση καταβολής εισφοράς σύστασης (για να πραγματοποιηθεί η σύσταση της εταιρείας θα πρέπει να καταβληθεί από τους εταίρους εισφορά κεφαλαίου. Σε περίπτωση που κάποιος έταιρος δεν ανταπεξέλθει στην υποχρέωση του αυτή, οι άλλοι έταιροι μπορούν να το καταγγείλουν)³⁰
- Υποχρέωση διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρείας (αυτό δεν ισχύει για τους εταίρους που δεν αναφέρονται ως διαχειριστές στο καταστατικό)
- Υποχρέωση διαφύλαξης των εταιρικών συμφερόντων.

Τα δικαιώματα που έχουν οι έταιροι είναι τα παρακάτω³¹:

- Δικαίωμα εκπροσώπησης - δέσμευσης της εταιρείας με την υπογραφή τους και τη διαχείριση της περιουσίας
- Δικαίωμα ψήφου στη λήψη αποφάσεων
- Δικαίωμα ελέγχου εταιρικών υποθέσεων
- Δικαίωμα παραίτησης από την θέση του διαχειριστή (μόνο για κάποιο σημαντικό λόγο)
- Δικαίωμα καταγγελίας εταιρικών συμβάσεων (οποιοσδήποτε έταιρος έχει το δικαίωμα αυτό. Αυτό το δικαίωμα αναφέρεται και ως ένα από τα πιο μεγάλα μειονεκτήματα της ομόρρυθμης)
- Δικαίωμα στο προϊόν εκκαθάρισης της εταιρείας.

iii) Εταιρικό Κεφάλαιο

Το εταιρικό κεφάλαιο δεν έχει περιορισμούς ως προς το ανώτερο ή το κατώτερο ποσό που θα πρέπει να καταβληθεί. Αυτό ισχύει επειδή οι έταιροι δεσμεύονται με τη προσωπική τους περιουσία για τις υποχρεώσεις της εταιρείας. Ομόρρυθμος έταιρος είναι αυτός ο έταιρος που ευθύνεται με τη προσωπική του περιουσία. Οι εισφορές των εταίρων μπορεί να είναι είτε σε χρήμα είτε σε είδος, όπως επίσης να είναι και η προσωπική εργασία κάποιου εταίρου στην εταιρεία³².

²⁹ Νεγκάκης, 2012, *Λογιστική εταιρειών, Θεωρία και πράξη*

³⁰ Άρθρο 743

³¹ Νεγκάκης, 2012, *Λογιστική εταιρειών, Θεωρία και πράξη*

³² Σινανιώτη-Μαρουόδη, 2004, *Εμπορικό Δίκαιο*

Όπως είπαμε και παραπάνω, οι έταίροι δεσμεύονται με τη προσωπική τους περιουσία για τις υποχρεώσεις της εταιρείας. Πιο συγκεκριμένα, ευθύνονται “προσωπικώς”, γιατί δεσμεύονται με τη δική της περιουσία, “απεριορίστως”, γιατί δεσμεύονται με όλη τους τη περιουσία και “εις ολόκληρο”, γιατί όλοι οι έταίροι ευθύνονται αλληλέγγυα. Το ίδιο ισχύει και για τους εταίρους που θε ενταχθούν στην εταιρεία σε μεταγενέστερο χρόνο και δεσμεύονται με τη περιουσία τους και για χρέη που υπήρχαν και πριν την ένταξή τους, με εξαίρεση περιπτώσεις όπου έχει καταχωρηθεί στο καταστατικό το αντίθετο. Οι έταίροι συνεχίζουν να ευθύνονται “προσωπικώς”, “απεριορίστως” και “εις ολόκληρο” για τα χρέη της εταιρείας και στη περίπτωση μετατροπής της ομόρρυθμης σε ανώνυμη.

Σε γενικές γραμμές δεν επιτρέπεται η μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων. Για να γίνει κάτι τέτοιο θα πρέπει να συμφωνήσουν όλοι οι έταίροι. Η μεταβίβαση φορολογείται με συντελεστή 20% στην υπεραξία που θα προκύψει, εκτός από περιπτώσεις όπου η μεταβίβαση γίνεται από άτομα με συγγένεια α’ ή β’ βαθμού όπου ο συντελεστής είναι 5% ή 10% αντίστοιχα³³.

Υπάρχουν περιπτώσεις όπου πρέπει να γίνει αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου. Αυτό συνοδεύεται και από τροποποίηση του καταστατικού. Τρόποι για να αυξήσουμε το εταιρικό κεφάλαιο είναι³⁴:

- Πρόσθετες εισφορές
- Κεφαλαιοποίηση αποθεματικών
- Κεφαλαιοποίηση κερδών
- Κεφαλαιοποίηση της υπεραξίας από αναπροσαρμογή των πάγιων στοιχείων του ενεργητικού
- Απορρόφηση άλλης επιχείρησης

Σε κάποιες περιπτώσεις έχουμε μείωση του εταιρικού κεφαλαίου. Ο κυριότερος λόγος είναι η αποχώρηση κάποιου εταίρου. Η μείωση θα γίνει με τη σύμφωνη γνώμη όλων των εταίρων και θα υπάρξει και αντίστοιχη τροποποίηση του καταστατικού, όπου θα αναγράφεται ο σκοπός της μείωσης, το ποσό που θα μειωθεί και ο τρόπος που θα γίνει.

iv) Διαχείριση-Εκπροσώπηση

Ουσιαστικά, σε μία ομόρρυθμη όλοι οι έταίροι είναι διαχειριστές. Εφόσον δεσμεύονται με τη προσωπική τους περιουσία έχουν δικαίωμα στη διαχείριση, εκτός και αν οριστεί διαφορετικά στο καταστατικό και ένας διαχειριστής θα είναι εκπρόσωπος της εταιρείας ως νομικό πρόσωπο.

³³ Νεγκάκης, 2012, *Λογιστική εταιρειών, Θεωρία και πράξη*

³⁴ Νεγκάκης, 2012, *Λογιστική εταιρειών, Θεωρία και πράξη*

Όλες οι αποφάσεις λαμβάνονται με πλειοψηφία και όχι αναλόγως το κεφάλαιο που έχουν εισφέρει. Όλοι οι έταίροι έχουν δικαίωμα να ελέγχουν τα λογιστικά βιβλία της εταιρείας. Μόνο για σοβαρούς λόγους μπορεί να υπάρξει παραίτηση του διαχειριστή, ο οποίος και θα αναλάβει την ευθύνη των επιπτώσεων που θα έχει η παραίτησή του. Η ανάθεση της διαχείρισης σε τρίτο πρόσωπο εκτός εταιρείας είναι πολύ σπάνια περίπτωση καθώς οι έταίροι εφόσον δεσμεύονται με τη προσωπική τους περιουσία θέλουν να έχουν λόγο στη διαχείριση.

v) Φορολόγηση της Ο.Ε.

Για την ορθή λογιστική παρακολούθηση της ομόρρυθμης, κυρίως τηρούνται βιβλία δεύτερης κατηγορίας. Στα βιβλία δεύτερης κατηγορίας τα ποσά της εισφοράς σε χρήματα των εταίρων καταγράφονται σε μία στήλη από την πλευρά των εσόδων και για κάθε έταίρο χωριστά, ενώ στο τέλος του βιβλίου καταγράφονται οι εισφορές των εταίρων σε είδος, επίσης κάθε εταίρου χωριστά.

Με τη νέα τροπολογία του νόμου οι ομόρρυθμες εταιρείες που χρησιμοποιούν την απλογραφική μέθοδο φορολογούνται με συντελεστή 29%, και όχι με 26% για κέρδη έως 50.000 ευρώ και 33% για κέρδη πάνω από 50.000 ευρώ, όπως ήταν πριν τη τροπολογία, και η προκαταβολή του φόρου φτάνει στο 100%. Οι ομόρρυθμες που τηρούν διπλογραφική μέθοδο θα φορολογούνται, εξίσου, με 29%, προκαταβολή φόρου 100% και φορολογικός συντελεστής μερισμάτων 15%³⁵.

vi) Λύση-Εκκαθάριση

Μετά το πέρασμα της διάρκειας ζωής της εταιρείας, που αναγράφεται και στο καταστατικό, η εταιρεία μπαίνει στο τελευταίο της στάδιο, στη λύση και στην εκκαθάριση. Η λύση της δεν είναι αποτέλεσμα μόνο της λήξης της διάρκειάς της. Μπορεί να επέλθει είτε από συμφωνία των εταίρων, είτε από θάνατο κάποιου εταίρου, είτε από πτώχευση κάποιου εταίρου είτε από καταγγελία για κάποιο σοβαρό λόγο. Μόλις αποφασιστεί, λοιπόν, η λύση, μπαίνει στο στάδιο της εκκαθάρισης, αποπληρώνει όλα τα χρέη της και το υπόλοιπό της διανέμεται στους εταίρους. Στο καταστατικό αναφέρεται ο τρόπος και η διαδικασία της εκκαθάρισης. Στο στάδιο της εκκαθάρισης οι διαχειριστές δεν έχουν πλέον καμία εξουσία, καθώς τώρα οι εκκαθαριστές αναλαμβάνουν τη διαχείριση της εκκαθάρισης. Οι εκκαθαριστές αναφέρονται, και αυτοί, στο καταστατικό της εταιρείας κατά τη σύστασή της. Για την διαδικασία της εκκαθάρισης γίνεται αναφορά στα άρθρα

³⁵ <https://www.taxheaven.gr>

777-783 του αστικού κώδικα. Αρχικά επιστρέφονται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που εισήχθησαν στην εταιρεία κατά τη διάρκεια της στους εταίρους. Έπειτα γίνεται ρευστοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας ώστε να αποπληρωθούν όλες οι υποχρεώσεις. Τέλος, το υπόλοιπο που έμεινε διανέμεται στους εταίρους ανάλογα με το ποσο της εισφοράς τους.

vii) Μετατροπή της Ο.Ε. σε Ι.Κ.Ε.

Για να γίνει μετατροπή³⁶ μιας Ομόρρυθμης Εταιρείας σε Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία αρχικά θα πρέπει να είναι σύμφωνοι όλοι οι έταίροι. Έπειτα πρέπει να γίνει καταχώριση της συμφωνίας αυτής στο Γ.Ε.ΜΗ. είτε μέσω του Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών (Ε.Β.Ε.Α.) είτε μέσω του Επαγγελματικού Επιμελητηρίου Αθηνών (Ε.Ε.Α.). Το τελικό καταστατικό μετατροπής θεωρείται από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. Στο Γ.Ε.ΜΗ. θα πρέπει να έχουν εξοφληθεί τυχόν συνδρομές προηγούμενων ετών αλλά και το τέλος διατήρησης μερίδας Γ.Ε.ΜΗ. για το τρέχον έτος. Έπειτα ακολουθεί έγκριση της νέας επωνυμίας. Το νέο καταστατικό και η έγκριση της επωνυμίας καταχωρούνται στο Γ.Ε.ΜΗ. Για να γίνει πραγματοποίηση της μετατροπής, θα πρέπει να περάσει ένας μήνας από την πρώτη καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ. και να μην υπάρχουν αντιρρήσεις από τους δανειστές της εταιρείας. Μετά την μετατροπή η εταιρεία συνεχίζει τη δραστηριότητά της με τη νέα νομική της μορφή. Επίσης, συνεχίζεται η προσωπική ευθύνη των ομόρρυθμων εταίρων για πέντε (5) χρόνια.

Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.)

i) Γενικά

Η ετερόρρυθμη εταιρεία είναι μία από τις προσωπικές εταιρείες³⁷. Αποτελείται από δύο ή περισσότερα άτομα και το ένα τουλάχιστον άτομο πρέπει να είναι ομόρρυθμος έταίρος, ο οποίος, όπως και στην ομόρρυθμη εταιρεία, θα πρέπει να αναλάβει την ευθύνη προσωπικώς, απεριόριστα και “εις ολόκληρον” με τη προσωπική του περιουσία, σε περιπτώσεις όπου η εταιρική περιουσία δεν είναι ικανή να καλύψει τις υποχρεώσεις της. Οι υπόλοιποι έταίροι, οι ετερόρρυθμοι, ευθύνονται για τις υποχρεώσεις της εταιρείας αντίστοιχα με το μερίδιο που κατέχουν, το οποίο αναγράφεται

³⁶ <https://www.startyouup.gr>

³⁷ Άρθρο 271, παρ. 2 του ν. 4072/2012

και στο καταστατικό της εταιρείας. Αυτό είναι και το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της Ε.Ε., τα δύο είδη των εταίρων. Τα μέλη μπορεί να είναι είτε φυσικά πρόσωπα, αφού έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18) έτος της ηλικίας τους, είτε νομικά. Σε περίπτωση ανήλικου μέλους θα πρέπει να έχει δοθεί δικαστική άδεια.

Υπάρχουν δύο είδη ετερόρρυθμων εταιρειών. Η απλή ετερόρρυθμη και η κατά μετοχές ετερόρρυθμη. Η διαφορά τους είναι πως, στην πρώτη περίπτωση τα μερίδια των εταίρων δεν μεταβιβάζονται, παρά μόνο αν συμφωνούν όλοι οι έταίροι και αν αναγράφεται στο καταστατικό. Στην κατά μετοχές ετερόρρυθμη τα μερίδια των εταίρων μεταβιβάζονται επειδή αντιμετωπίζονται σαν μετοχές όπως στις ανώνυμες εταιρείες.

Τα κύρια χαρακτηριστικά της, γενικά, είναι τα εξής³⁸:

- Έχει νομική προσωπικότητα
- Υπάρχουν δύο είδη μελών (ομόρρυθμοι-ετερόρρυθμοι έταίροι)
- Είναι μικτή εταιρεία (δηλαδή είναι προσωπική ως προς τον ομόρρυθμο έταίρο και κεφαλαιουχική ως προς τον ετερόρρυθμο έταίρο)
- Το όνομα των ετερόρρυθμων εταίρων δεν πρέπει να αναγράφεται στην επωνυμία της επιχείρησης.

ii) Σύσταση

Για τη σύσταση της εταιρείας, δεν χρειάζεται κάποιο συμβολαιογραφικό έγγραφο, αλλά ένα απλό ιδιωτικό συμφωνητικό, το οποίο κατατίθεται στο Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας³⁹. Το καταστατικό αναγράφει όλα τα στοιχεία των εταίρων, τους όρους, την έδρα, την επωνυμία, το σκοπό, τη δραστηριότητα της εταιρείας, το εταιρικό κεφάλαιο, τα ποσοστά των μεριδίων των εταίρων και, τέλος, καθορίζεται και ο διαχειριστής. Για τη σύσταση ακολουθείται η διαδικασία της σύστασης της ομόρρυθμης εταιρείας.

Η επωνυμία⁴⁰ αποτελείται από το όνομα κάποιων ομόρρυθμων εταίρων και μπορεί να περιλαμβάνεται και η φράση “και Σία”, που εμπεριέχει τα ονόματα των ετερόρρυθμων εταίρων. Σε περίπτωση που στην επωνυμία αναγράφεται το όνομα κάποιου ετερόρρυθμου εταίρου, τότε, αυτομάτως, αυτός λειτουργεί σαν ομόρρυθμος, δηλαδή ευθύνεται προσωπικά και απεριόριστα με

³⁸ Σκαλίδης, 2000, *Δίκαιο εμπορικών εταιρειών*

³⁹ Άρθρα 42-22

⁴⁰ Άρθρο 23 παρ. 2

την προσωπική του περιουσία για τυχόν υποχρεώσεις της εταιρείας⁴¹. Πέρα από κάποιο όνομα που μπορεί να εμπεριέχεται στην επωνυμία, μπορεί να αναφέρεται η κύρια επιχειρηματική δραστηριότητα της εταιρείας. Επιπλέον είναι υποχρεωτική η χρήση της φράσης είτε ολογράφως “Ετερόρρυθμη Εταιρεία” είτε εν συντομία “Ε.Ε.”⁴². Το ίδιο ισχύει και για την κατά μετοχές ετερόρρυθμη. Δηλαδή, προστίθεται στην επωνυμία η φράση “Ετερόρρυθμη Εταιρεία κατά Μετοχές” ολογράφως είτε εν συντομία “Ε.Ε.Μ.”⁴³.

Για να πραγματοποιηθεί η σύσταση, σύμφωνα με το νόμο, δεν απαιτείται ελάχιστο κεφάλαιο καθώς πρόκειται για προσωπική εταιρεία και οι ομόρρυθμοι έταίροι ευθύνονται με την προσωπική τους περιουσία, οπότε οι περιουσίες της εταιρείας και των εταίρων είναι συνδεδεμένες.

Το κόστος σύστασης είναι το εξής⁴⁴:

- Το Γραμμάτιο κόστους Σύστασης Εταιρείας που είναι πενήντα (50) ευρώ. Εφόσον οι ιδρυτές είναι πάνω από 3, το κόστος προσαυξάνεται με 5 ευρώ για κάθε επιπλέον ιδρυτή
- Το τέλος καταχώρησης στο Γ.Ε.ΜΗ., ποσό των δέκα (10) ευρώ
- Το κόστος εγγραφής στο επιμελητήριο, το οποίο καθορίζεται από το κάθε Επιμελητήριο
- Την εισφορά υπέρ του Ταμείου Νομικών που είναι 0,5% επί του κεφαλαίου της εταιρείας
- Το τέλος υπέρ του Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων Αθηνών, το οποίο για τη σύσταση ομόρρυθμων, και ετερόρρυθμων εταιρειών με κεφάλαιο από 586,94 ευρώ και άνω ανέρχεται σε ποσοστό 1% επί του κεφαλαίου που αναγράφεται στο καταστατικό. Επίσης εισπράττεται χαρτόσημο 3,6% επί του ανωτέρω 1%. Εάν το κεφάλαιο είναι έως 586,94 ευρώ εισπράττεται μόνο ποσό 5,80 ευρώ.

iii) Εταιρικό Κεφάλαιο

Σύμφωνα με το άρθρο 23⁴⁵ του εμπορικού νόμου, ο ετερόρρυθμος έταίρος ουσιαστικά είναι απλός χρηματοδότης. Η εισφορά του δεν περιορίζεται μόνο σε χρηματικά διαθέσιμα αλλά και σε είδος, δηλαδή κινητή και ακίνητη περιουσία. Έχει δικαίωμα στα κέρδη αλλά και ευθύνεται μέχρι το ποσοστό της συμμετοχής του για τις υποχρεώσεις της εταιρείας⁴⁶. Σε περίπτωση που ένας νέος

⁴¹ Άρθρο 250 παρ. 2

⁴² Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών, 2014

⁴³ Άρθρο 284

⁴⁴ <https://startupgreece.gov.gr/>

⁴⁵ <http://epixeireite.duth.gr>

⁴⁶ Άρθρο 255

ετερόρρυθμος έταίρος εισέλθει στην εταιρεία, υποχρεούται να ανταπεξέλθει και στα χρέη της εταιρείας που υπήρχαν και πριν την είσοδό του⁴⁷.

Τα εταιρικά μερίδια, γενικά, μπορούν να μεταβιβαστούν. Για να γίνει μεταβίβαση, αρχικά, θα πρέπει να υπάρχει η σύμφωνη γνώμη όλων των εταίρων. Σε περίπτωση αποχώρησης ενός ετερόρρυθμου εταίρου, ισχύει ότι ισχύει και για τους ομόρρυθμους εταίρους. Αν ο αποχωρήσας ετερόρρυθμος αναγράφεται στην επωνυμία της εταιρείας, η ευθύνη που έχει για τα χρέη της εταιρείας με την προσωπική του περιουσία, δεν μεταβιβάζεται στο νέο ετερόρρυθμο έταίρο, αλλά συνεχίζει να ευθύνεται για αυτά μέχρι να τα αποπληρώσει ακόμα και μετά την έξοδό του.

iv) Διαχείριση-Εκπροσώπηση

Η διαχείριση και η εκπροσώπηση της Ε.Ε. ανήκει αποκλειστικά στους ομόρρυθμους εταίρους. Οι ετερόρρυθμοι έταίροι δεν έχουν το δικαίωμα να ασχοληθούν με την διαχείριση⁴⁸. Επίσης δεν έχουν δικαίωμα συμμετοχής στις λήψεις αποφάσεων που έχουν να κάνουν με την εσωτερική λειτουργία της εταιρείας, εκτός και αν ορίζεται διαφορετικά από το καταστατικό. Παρόλα αυτά, έχουν το δικαίωμα να ελέγχουν όποτε θέλουν τα λογιστικά βιβλία και τους λογαριασμούς της εταιρείας, αλλά σε περίπτωση που κριθεί σκόπιμο, μπορεί να υπάρξει απαγόρευση του δικαιώματος αυτού⁴⁹. Σε περίπτωση που στο καταστατικό αναγράφεται, η εκπροσώπηση της εταιρείας μπορεί να ανατεθεί και σε κάποιον ετερόρρυθμο έταίρο. Για κάθε πράξη του ετερόρρυθμου ως διαχειριστή ευθύνεται ο ίδιος ως ομόρρυθμος, εκτός και αν μεριμνήσει να γνωστοποιήσει στον τρίτο με τον οποίο συναλλάχθηκε πως είναι ετερόρρυθμος έταίρος⁵⁰.

v) Φορολόγηση της Ε.Ε.

Όσον αφορά τη φορολόγηση της Ε.Ε. ισχύει ότι ισχύει και για την ομόρρυθμη εταιρεία. Ισχύει ο φορολογικός συντελεστής 29% και για τις επιχειρήσεις που τηρούν απλογραφικά βιβλία αλλά και για αυτές που χρησιμοποιούν διπλογραφικά βιβλία⁵¹.

⁴⁷ Άρθρο 279 παρ. 1

⁴⁸ Άρθρο 274

⁴⁹ Άρθρο 275

⁵⁰ Άρθρο 278

⁵¹ Άρθρο 58

vi) Λύση-Εκκαθάριση

Η λύση και η εκκαθάριση μιας ετερόρρυθμης επέρχεται για τους λόγους που επέρχεται και στις ομόρρυθμες εταιρείες. Δηλαδή⁵²:

- Πάροδος του χρόνου της διάρκειάς της
- Με την απόφαση των εταίρων
- Μετά από πτώχευση
- Με δικαστική απόφαση.

Αλλά υπάρχουν και κάποιες διαφοροποιήσεις, οι οποίες είναι οι παρακάτω:

- Σε περίπτωση αποχώρησης του μοναδικού ετερόρρυθμου εταίρου, η εταιρεία αυτομάτως μετατρέπεται σε ομόρρυθμη
- Σε περίπτωση αποχώρησης ή θανάτου⁵³ του μοναδικού ομόρρυθμου εταίρου επέρχεται και η λύση της εταιρείας. Σε κάποιες περιπτώσεις η λύση της εταιρείας μπορεί να αποφευχθεί. Δηλαδή, αν κάποιος ετερόρρυθμος μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα αποφασίσει να γίνει ομόρρυθμος ή κάποιος νέος έταίρος εισέλθει και είναι ομόρρυθμος. Οι τροποποιήσεις αυτές καταγράφονται κατευθείαν στο καταστατικό. Στην περίπτωση θανάτου μπορούν να ασκήσουν τα καθήκοντα σαν ομόρρυθμοι έταίροι οι κληρονόμοι του θανόντα, εφόσον γίνει δεκτό από όλους τους εταίρους και υπάρχει ρήτρα στο καταστατικό και έχει γίνει αποδοχή της κληρονομιάς από τους κληρονόμους⁵⁴
- Σε περίπτωση που μία ζημία υπερβαίνει την μερίδα του ετετόρρυθμου, μεταφέρεται το χρέος στους ομόρρυθμους
- Σε περίπτωση καταγγελίας από κάποιον ετερόρρυθμο για σημαντικό λόγο προκαλείται και η λύση της εταιρείας

Η λύση για οποιονδήποτε από τους παραπάνω λόγους καταχωρείται στο Γ.Ε.ΜΗ. Μετά την λύση, η εταιρεία μπαίνει στη διαδικασία της εκκαθάρισης. Καθήκοντα εκκαθαριστή μπορεί να ασκήσει και ένας ετερόρρυθμος έταίρος αν προβλέπεται από το καταστατικό⁵⁵.

⁵² Νεγκάκης, 2012, *Λογιστική εταιρειών, Θεωρία και πράξη*

⁵³ Άρθρο 773

⁵⁴ <http://epixeireite.duth.gr>

⁵⁵ Άρθρο 281

vii) Μετατροπή της Ε.Ε. σε Ι.Κ.Ε.

Για την μετατροπή μιας Ε.Ε. σε Ι.Κ.Ε. ισχύουν αυτά που ισχύουν και στις ομόρρυθμες εταιρείες. Η μετατροπή ορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 107 του ν. 4072/2012⁵⁶. Αρχικά θα πρέπει να συμφωνήσουν όλοι οι έταίροι. Η απόφαση αυτή καταχωρείται στο Γ.Ε.ΜΗ. Μετά το πέρασμα ενός μηνός, και χωρίς τις αντιρρήσεις των δανειστών, πραγματοποιείται η μετατροπή. Μετά την μετατροπή η εταιρεία λειτουργεί πλέον υπό τη νέα της μορφή. Η νέα Ι.Κ.Ε. πλέον πρέπει να συντάξει απογραφή έναρξης και να τηρήσει τα λογιστικά της βιβλία με τη διπλογραφική μέθοδο. Οι ομόρρυθμοι έταίροι συνεχίζουν να δεσμεύονται με τη προσωπική τους περιουσία για τυχόν χρέη της εταιρείας για πέντε (5) έτη ακόμα.

Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.)

i) Γενικά

Η Ανώνυμη Εταιρεία ανήκει στις κεφαλαιουχικές εταιρείες. Ακολουθεί τις διατάξεις του ν. 2190/20. Αποτελείται από δύο ή περισσότερα πρόσωπα, φυσικά, τα οποία έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18) έτος της ηλικίας τους⁵⁷, ή νομικά και το κεφάλαιό της είναι διαιρεμένο σε μετοχές. Μπορεί επίσης να καταστεί μονοπρόσωπη ανώνυμη με συγκέντρωση όλων των μετόχων σε ένα πρόσωπο. Οι μέτοχοι ευθύνονται για τις υποχρεώσεις της εταιρείας μέχρι το ποσό που έχουν συνεισφέρει. Γενικά, η ευθύνη είναι της εταιρείας, εφόσον υπάρχει διαχωρισμός της περιουσίας της από την προσωπική περιουσία των μετόχων. Οι αποφάσεις παίρνονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων σύμφωνα με τα ποσοστά συμμετοχής που έχουν και η διοίκηση της εταιρείας ανατίθεται στο Διοικητικό Συμβούλιο. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ανώνυμης εταιρείας είναι⁵⁸:

- Το μεγάλο αρχικό κεφάλαιο που χρειάζεται για την ίδρυσή της
- Η διαίρεση του κεφαλαίου σε μετοχές
- Η ευθύνη των μετόχων μόνο κατά το ποσοστό που έχουν συνεισφέρει

⁵⁶ e-forologia.gr

⁵⁷ Συμμετοχή ανηλίκου επιτρέπεται κατόπιν δικαστικής άδειας

⁵⁸ <https://startupgreece.gov.gr>

- Η μεγάλη διάρκεια της ζωής της
- Η λήψη αποφάσεων κατά πλειοψηφία
- Η ύπαρξη της Γενικής Συνέλευσης και του Διοικητικού Συμβουλίου
- Οι αυστηροί όροι δημοσιότητας κατά την ίδρυσή της αλλά και καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής της.

Στην Ελλάδα, οι πρώτες ανώνυμες εταιρείες ήταν τραπεζικές και ασφαλιστικές επιχειρήσεις, όπως για παράδειγμα, η Εθνική Χρηματιστηριακή Τράπεζα (1828-1834) και η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (1841)⁵⁹.

ii) Σύσταση

Για τη σύσταση τη εταιρείας, όπως είπαμε και παραπάνω χρειάζονται ένας ή περισσότεροι μέτοχοι και ένα συγκεκριμένο ποσό. Το καταστατικό⁶⁰ είναι συμβολαιογραφικό, δηλαδή, δημόσιο έγγραφο και αναγράφει τα στοιχεία των μετόχων και τις σχέσεις μεταξύ τους, τη διαχείριση της εταιρείας, το τρόπο διανομής των κερδών, τις διαδικασίες λύσης και εκκαθάρισης, την επωνυμία, την έδρα (όπου είναι ο τόπος όπου βρίσκεται η κεντρική διοίκηση⁶¹), το σκοπό της εταιρείας, τη διάρκειά της (συνήθως είναι πάνω από 50 χρόνια), το κεφάλαιο και το τρόπο καταβολής του, τις μετοχές (ονομαστικές ή ανώνυμες, κοινές ή προνομιούχες), τη Γ.Σ., το Δ.Σ., τους ελεγκτές και τα δικαιώματα των μετόχων.

Στην επωνυμία θα πρέπει να αναφέρεται το είδος της δραστηριότητας ή το ονοματεπώνυμο των ιδρυτών. Σε οποιαδήποτε περίπτωση δεν θα πρέπει να είναι ίδια με την επωνυμία κάποιας άλλης ανώνυμης εταιρείας. Επίσης είναι υποχρεωτικό να αναγράφεται είτε ολογράφως η φράση “Ανώνυμη Εταιρεία” είτε εν συντομία “Α.Ε.”. Επιπλέον η επωνυμία μπορεί να μεταφραστεί και σε άλλες γλώσσες ώστε να διευκολυνθεί η δραστηριότητα της εταιρείας και στο εξωτερικό.

Το κόστος της σύστασης περιλαμβάνει⁶²:

- Την αμοιβή του συμβολαιογράφου

⁵⁹ Χατζηγάγιος, 2015, *Δίκαιο Εμπορικών Εταιρειών*

⁶⁰ Νεγκάκης, 2012, *Λογιστική των εταιρειών, Θεωρία και πράξη*

⁶¹ Ο ν. 2190/20 παρέχει τη δυνατότητα ως έδρα να αναγράφεται ο δήμος ή η κοινότητα που βρίσκεται η εταιρεία και να μην προσδιοριστεί η διεύθυνση ώστε σε περίπτωση αλλαγής της διεύθυνσης να μην χρειαστεί να γίνει αλλαγή του καταστατικού

⁶²<https://startupgreece.gov.gr>

- Το Γραμμάτιο Κόστους Σύστασης Εταιρείας που ανέρχεται στα εβδομήντα (70) ευρώ. Εφόσον οι ιδρυτές είναι πάνω από 3, το κόστος προσαυξάνεται με πέντε (5) ευρώ για κάθε επιπλέον ιδρυτή
- Το τέλος καταχώρησης Γ.Ε.ΜΗ. που ανέρχεται στο ποσό των δέκα (10) ευρώ
- Το κόστος εγγραφής στο επιμελητήριο, το οποίο καθορίζεται από το κάθε επιμελητήριο
- Τέλος υπέρ της Επιτροπής Ανταγωνισμού, το οποίο ανέρχεται σε ποσοστό 1% επί του κεφαλαίου που αναγράφεται στο καταστατικό.

iii) Εταιρικό Κεφάλαιο

Για τη σύσταση της εταιρείας απαιτείται ένα ποσό. Το ελάχιστο αυτό ποσό ανέρχεται στις εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ. Σε κάποιες περιπτώσεις ο νόμος μπορεί να ορίζει και μεγαλύτερο ποσό. Μπορεί να είναι είτε σε χρηματικό ποσό είτε σε είδος (δηλαδή ακίνητα, τα οποία θα πρέπει να αποτιμηθούν)⁶³. Το εταιρικό κεφάλαιο διαιρείται σε μετοχές, οπότε είναι μετοχικό κεφάλαιο. Οι έταιροι λέγονται μέτοχοι. Στο καταστατικό ορίζονται τα ποσοστά μετοχών που κατέχει ο κάθε μέτοχος. Αναλόγως το ποσοστό του κάθε μετόχου προσδιορίζονται και οι υποχρεώσεις αλλά και τα δικαιώματά τους.

Οι μετοχές χωρίζονται στις εξής κατηγορίες⁶⁴:

- Κοινές μετοχές (παρέχουν τη δυνατότητα συμμετοχής στα κέρδη, αλλά και στις αποφάσεις της εταιρείας)
- Προνομιούχες μετοχές (διακρίνονται στις προνομιούχες μετα ψήφου και άνευ ψήφου)
- Ονομαστικές μετοχές (αναγράφουν το όνομα του κατόχου)
- Ανώνυμες μετοχές (δεν αναγράφεται το όνομα του δικαιούχου)
- Μετοχές επικαρπίας (χρησιμοποιούνται όταν γίνεται απόσβεση του μετοχικού κεφαλαίου. Δεν παρέχουν δικαιώματα στη διοίκηση της εταιρείας αλλά παρέχουν δικαίωμα στα κέρδη)
- Δεσμευμένες μετοχές (δεσμεύονται ώστε να μην είναι εύκολη η μεταβίβασή τους κατά τη διάρκεια της ίδρυσης της εταιρείας).

Η αξία της κάθε μετοχής εξαρτάται από τον τρόπο υπολογισμού της, υπάρχει η *ονομαστική αξία*, η *τιμή έκδοσης*, η *λογιστική αξία*, η *πραγματική αξία*, η *χρηματιστηριακή αξία* και, τέλος, η *αξία ρευστοποιήσεως ή εκκαθάρισης*.

⁶³ Άρθρο 9 του ν. 2190/1920

⁶⁴ Νεγκάκης, 2012, *Λογιστική εταιρειών, Θεωρία και πράξη*

Η *αύξηση μετοχικού κεφαλαίου* μπορεί να γίνει είτε με κεφαλαιοποίηση κερδών χρήσης (δηλαδή τα κέρδη να μην είναι με τη μορφή μερίσματος αλλά με τη μορφή μετοχών), είτε με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών, είτε με κεφαλαιοποίηση υποχρεώσεων, είτε με αναπροσαρμογή παγίων.

Από την άλλη, η *μείωση μετοχικού κεφαλαίου* μπορεί να γίνει είτε με μείωση του κεφαλαίου, είτε με ονομαστική μείωση του κεφαλαίου, είτε με μείωση της ονομαστικής αξίας των μετοχών, είτε με μείωση του αριθμού των μετοχών, είτε, τέλος, με αγορά μετοχών και ακύρωσή τους.

iv) Διαχείριση-Εκπροσώπηση

Η διαχείριση της εταιρείας, ουσιαστικά, ανήκει στην *Γενική Συνέλευση* των μετόχων. Είναι η μόνη που μπορεί να αλλάξει τις διατάξεις του καταστατικού. Παίρνει τις αποφάσεις για τα πιο βασικά ζητήματα όπως για παράδειγμα η εκλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των ελεγκτών, έκδοση ομολογιακού δανείου, για τη λύση και εκκαθάριση κλπ. Οι αποφάσεις λαμβάνονται σύμφωνα με τη πλειοψηφία, όμως για ορισμένα θέματα, πέρα από τη πλειοψηφία, απαιτείται αυξημένο ποσοστό συμφωνίας⁶⁵. Επίσης, μπορεί να εγκρίνει αμοιβές για τις υπηρεσίες των μελών του Δ.Σ. Οι κατηγορίες των αμοιβών είναι⁶⁶:

- Αμοιβή επί των κερδών χρήσης
- Αμοιβή που ορίζεται ή όχι από το καταστατικό
- Αμοιβές βάσει ειδικής σχέσης ή εντολής

Η Γ.Σ. πρέπει να συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά το χρόνο και να παρευρίσκονται σ' αυτή τουλάχιστον το 20% του μετοχικού κεφαλαίου⁶⁷. Ανάλογα με τα θέματα που έχει να συζητήσει διακρίνεται σε *τακτική* (συνεδριάζει κάθε έτος, έξι μήνες μετά την ημερομηνία λήξης των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων), *έκτακτη* (συγκαλείται μέσα σε δέκα ημέρες μετά από αίτηση των μετόχων ή των ελεγκτών) και *καταστατική* (συγκαλείται με σκοπό τη τροποποίηση του καταστατικού).

Το *Διοικητικό Συμβούλιο* διοικεί και εκπροσωπεί την εταιρεία. Τα μέλη του ορίζονται από τη Γ.Σ. και είναι τρία (3) (πρόεδρος, αντιπρόεδρος και διευθύνον σύμβουλος) και η θητεία τους δεν

⁶⁵ Νεγκάκης, 2016, *Λογιστική εταιρειών σύμφωνα με τα Ελληνικά και Διεθνή Λογιστικά πρότυπα*

⁶⁶ Νεγκάκης, 2012, *Λογιστική εταιρειών, Θεωρία και πράξη*

⁶⁷ Νεγκάκης, 2012, *Λογιστική εταιρειών, Θεωρία και πράξη*

μπορεί να διαρκέσει πάνω από έξι (6) χρόνια. Απαγορεύεται να συμμετέχουν ή να έχουν άλλες εταιρείες με ανταγωνιστικό σκοπό προς την εταιρεία.

v) Φορολόγηση της Α.Ε.

Τα λογιστικά βιβλία που κρατάει μία ανώνυμη εταιρεία είναι τρίτης κατηγορίας. Τα βιβλία της είναι⁶⁸: *ισοζύγιο γενικού και αναλυτικού καθολικού, ημερολόγιο εγγραφών ισολογισμού, βιβλίο απογραφών και ισολογισμού, βιβλίο αποθήκης, βιβλίο επενδύσεων, ημερολόγιο ταμειακών και συμψηφιστικών πράξεων, αναλυτικά καθολικά, βιβλία πρακτικών Γενικών Συνελεύσεων, βιβλία πρακτικών Διοικητικού Συμβουλίου, βιβλίο μετόχων και βιβλίο μετοχών*. Καθώς θεωρούνται νομικά πρόσωπα φορολογούνται για τα κέρδη που αποκτούν είτε στο εσωτερικό είτε στο εξωτερικό. Για να ορίσουμε την φορολογητέα αξία αφαιρούμε από τα κέρδη αυτά που φορολογούνται με ειδικό τρόπο ή είναι αφορολόγητα. Από το 2017 ο συντελεστής φόρου ανέρχεται στο 29% και η προκατοβολή φόρου στο 100%⁶⁹.

vi) Λύση-Εκκαθάριση

Οι λόγοι λύσης μιας ανώνυμης εταιρείας μπορεί να είναι είτε αναγκαστικοί (π.χ. πτώχευση) είτε να έχει αποφασιστεί από τους μετόχους. Πιο συγκεκριμένα, η λύση επέρχεται όταν⁷⁰:

- Τα Ίδια Κεφάλαια της εταιρείας είναι λιγότερα από το μισό του μετοχικού κεφαλαίου
- Λόγω της πάροδου του χρόνου της διάρκειάς της
- Λόγω απόφασης της Γ.Σ.
- Λόγω δικαστικής απόφασης.⁷¹

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις ακολουθείται η διαδικασία της εκκαθάρισης, εκτός από τη περίπτωση της λύσης λόγω πτώχευσης. Για την εκκαθάριση, η Γ.Σ. ορίζει τον εκκαθαριστή. Ο εκκαθαριστής συντάσσει ισολογισμό, προβαίνει στη ρευστοποίηση της περιουσίας της εταιρείας και στη τακτοποίηση των υποχρεώσεων αλλά και στην είσπραξη των απαιτήσεων. Το αποτέλεσμα που θα προκύψει θα διανεμηθεί στους μετόχους ανάλογα το ποσοστό των μετοχών που κατέχουν.

⁶⁸ Νεγκάκης, 2012, *Λογιστική εταιρειών, Θεωρία και πράξη*

⁶⁹ <https://www.taxheaven.gr>

⁷⁰ <http://www.dikigoros.com.gr>

⁷¹ Άρθρο 48

Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)

i) Γενικά

Η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης είναι μία ενδιάμεση μορφή κεφαλαιουχικής και προσωπικής εταιρείας. Στην Ελλάδα εμφανίστηκε το 1955 και ακολουθεί τις διατάξεις του νόμου 3190/55. Η Ε.Π.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν. 3190/1955, θεωρείται εμπορική, ακόμα και αν ο σκοπός της δεν είναι εμπορικός. Το κύριο χαρακτηριστικό της είναι η περιορισμένη ευθύνη των εταίρων της. Για τις υποχρεώσεις της ευθύνεται η ίδια η εταιρεία. Οι έταιροι ευθύνονται μόνο για το ποσό που έχουν συνεισφέρει. Άλλα χαρακτηριστικά της είναι⁷²:

- Η διαίρεση του κεφαλαίου σε “μερίδες συμμετοχής”, κάθε μία εκ των οποίων αποτελείται από εταιρικά μερίδια, από τα οποία το καθένα δεν μπορεί να είναι μικρότερο των τριάντα (30) ευρώ
- Συγκεκριμένοι όροι δημοσιότητας κατά την ίδρυσή της
- Η ορισμένη διάρκειά της
- Η ύπαρξη δύο οργάνων, της Γ.Σ. των εταίρων και του διαχειριστή ή διαχειριστών.

Η Ε.Π.Ε. επιλέγεται κυρίως όταν θέλουμε να επιλέξουμε την Α.Ε. αλλά με απλούστερη και πιο οικονομική μορφή. Επίσης, προτιμάται έναντι της Α.Ε. επειδή το δίκαιο που τη διέπει είναι λιγότερο αυστηρό (για παράδειγμα, η αναγκαστική ύπαρξη ελεγκτών στην ανώνυμη).

ii) Σύσταση

Για τη σύσταση μιας Ε.Π.Ε. χρειάζονται δύο ή περισσότερα πρόσωπα, φυσικά ή νομικά. Σε κάποιες περιπτώσεις επιτρέπεται και η σύσταση μονοπρόσωπης Ε.Π.Ε. Μπορεί μια μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε. να γίνει στη πορεία Ε.Π.Ε. ή και το ανάποδο, δηλαδή μια Ε.Π.Ε. να γίνει στη πορεία μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε. Τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18) έτος της ηλικίας τους⁷³. Η συμμετοχή ανήλικου προσώπου επιτρέπεται μόνο με δικαστική άδεια.

Το καταστατικό αναγράφει τα στοιχεία των ιδρυτών, την εταιρική επωνυμία, την έδρα της εταιρείας, το σκοπό, το κεφάλαιο, τα μερίδια συμμετοχής των εταίρων, τη διάρκεια της εταιρείας, τους διαχειριστές και το τρόπο λύσης και εκκαθάρισης.

Στην επωνυμία της Ε.Π.Ε. μπορεί να αναγράφεται το όνομα ή τα ονόματα ενός ή περισσότερων ιδρυτών ή το αντικείμενο της δραστηριότητας της επιχείρησης ή άλλες λεκτικές

⁷² <https://startupgreece.gov.gr>

⁷³ Άρθρο 3 του Ν.1329/83

ενδείξεις. Θα πρέπει να αναγράφεται και η φράση “Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης” ή σε συντομογραφία “Ε.Π.Ε.” και σε περίπτωση μονοπρόσωπης Ε.Π.Ε. “Μονοπρόσωπη Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης” ή “Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε.”. Με το νέο νομοσχέδιο, μπορεί να αποδίδεται και με λατινικούς χαρακτήρες, οπότε θα αναγράφεται και η φράση “Limited Liability Company” ή “LLC” και στη περίπτωση μονοπρόσωπης “Single Member Limited Liability Company” ή “Single Member LLC”.

Με μία πρόσφατη τροποποίηση του νόμου⁷⁴, ελάχιστο ποσό για τη σύσταση μιας Ε.Π.Ε. είναι το ποσό των 4.500 ευρώ. Για να υπογραφεί το καταστατικό θα πρέπει να έχει καταβληθεί όλο το ποσό. Επίσης, το νέο νομοσχέδιο προβλέπει πως η σύσταση θα πρέπει να γίνει με συμβολαιογραφικό έγγραφο. Σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να γίνει και με ιδιωτικό συμφωνητικό αρκεί να ακολουθούνται οι όροι. Το κόστος για τη σύσταση είναι το ακόλουθο⁷⁵:

- Το Γραμμάτιο Κόστους Σύστασης Εταιρείας που ανέρχεται στο ποσό των εβδομήντα (70) ευρώ. Εάν οι ιδρυτές είναι πάνω από 3, το κόστος προσαυξάνεται με 5 ευρώ για κάθε επιπλέον ιδρυτή.
- Το τέλος καταχώρησης Γ.Ε.ΜΗ. που είναι δέκα (10) ευρώ
- Το κόστος εγγραφής στο επιμελητήριο, το οποίο καθορίζεται από το κάθε Επιμελητήριο.
- Το τέλος υπέρ του Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων Αθηνών, το οποίο ανέρχεται σε ποσό 5,80 ευρώ.

iii) Εταιρικό Κεφάλαιο

Όπως είπαμε και παραπάνω το ελάχιστο ποσό που απαιτείται για τη σύσταση μιας Ε.Π.Ε. είναι το ποσό των 4.500 ευρώ. Οι εισφορές των εταίρων μπορεί να είναι είτε χρηματικές είτε σε είδος⁷⁶(ακίνητα, μηχανήματα, εμπορεύματα κλπ.). Τουλάχιστον, όμως, το μισό από το κεφάλαιο πρέπει να έχει καταβληθεί σε μετρητά. Επίσης, αυτό το ποσό θα πρέπει να υφίσταται και καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής της εταιρείας⁷⁷. Επειδή υπάρχει διαχωρισμός στη περιουσία της εταιρείας και στη προσωπική περιουσία των εταίρων, οι έταιροι ευθύνονται για τις υποχρεώσεις της εταιρείας μέχρι το ποσό που έχουν συνεισφέρει. Το εταιρικό κεφάλαιο διαιρείται σε τμήματα, τα εταιρικά μερίδια, τα οποία και υποδηλώνουν το ποσοστό συμμετοχής των εταίρων που τα κατέχουν (κάθε

⁷⁴ <http://www.dikigoros.com.gr/etaireia-periorismenis-euthinis.html>

⁷⁵ <https://startupgreece.gov.gr>

⁷⁶ Η αποτίμηση της αξίας των εισφορών σε είδος γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 2190/20

⁷⁷ Νεγκάκης, 2012, *Λογιστική εταιρειών, Θεωρία και πράξη*

εταιρική μερίδα παρέχει στο κάτοχό της μία ψήφο στη Γενική Συνέλευση των εταίρων). Ένα εταιρικό μερίδιο δεν μπορεί να αξίζει κάτω από τριάντα (30) ευρώ, και πάντα είναι πολλαπλάσιό του. Τα εταιρικά μερίδια μεταβιβάζονται εύκολα εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά από το καταστατικό (η μεταβίβαση γίνεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο).

Για να γίνει *αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου* πρέπει να υπάρξει και ανάλογη τροποποίηση στο καταστατικό. Η αύξηση πραγματοποιείται με τους παρακάτω τρόπους⁷⁸:

- Με έκδοση νέων εταιρικών μεριδίων
- Με αύξηση της ονομαστικής αξίας των παλαιότερων εταιρικών μεριδίων
- Με κεφαλαιοποίηση αδιανέμητων κερδών ή αποθεματικών
- Με συγχώνευση εταιρειών
- Με κεφαλαιοποίηση της πιστωτικής διαφοράς αναπροσαρμογής των παγίων στοιχείων του ισολογισμού.

Από την άλλη, μία *μείωση του εταιρικού κεφαλαίου* μπορεί να είναι είτε προαιρετική, είτε υποχρεωτική. Προαιρετική μείωση μπορεί να έχουμε σε περίπτωση ζημίας ή σε περίπτωση μείωσης του πλεονάζοντος εταιρικού κεφαλαίου. Σε περιπτώσεις όμως αποχώρησης ενός εταίρου ή απώλειας του μισού εταιρικού κεφαλαίου, η μείωση υφίσταται υποχρεωτική. Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις το υπολοιπο κεφάλαιο που μένει δεν μπορεί να είναι μικρότερο του ποσού των 4.500 ευρώ.

iv) Διαχείριση-Εκπροσώπηση

Σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 3190/55 το ανώτερο όργανο της διοίκησης της Ε.Π.Ε. είναι η συνέλευση των εταίρων, η οποία είναι αρμόδια για τις τροποποιήσεις του καταστατικού και τον διορισμό του διαχειριστή ή των διαχειριστών. Αν τη διαχείριση την αναλάβουν περισσότεροι από ένας διαχειριστές, τότε στο καταστατικό καταγράφεται ο τρόπος που θα λαμβάνονται οι αποφάσεις. Σε περίπτωση που δεν έχει οριστεί διαχειριστής, τη διαχείριση και την εκπροσώπηση της εταιρείας την αναλαμβάνουν όλοι οι έταίροι από κοινού. Επίσης, η συνέλευση, αποφασίζει για όλες τις υποθέσεις της επιχείρησης. Για τις αποφάσεις που λαμβάνονται θα πρέπει να υπερισχύει η πλειοψηφία. Ο τόπος που θα πραγματοποιείται η συνέλευση δεν είναι απαραίτητο να είναι η έδρα της εταιρείας, μπορεί να γίνει είτε στο εσωτερικό είτε στο εξωτερικό, αρκεί να είναι παρόντες όλοι

⁷⁸ Νεγκάκης, 2012, *Λογιστική εταιρειών, Θεωρία και πράξη*

οι έταίροι. Η συνέλευση θα πρέπει να γίνεται τουλάχιστον μία φορά το χρόνο, μετά το τέλος της διαχειριστικής περιόδου και μέσα σε διάστημα τριών (3) μηνών από αυτή.

v) Φορολόγηση της Ε.Π.Ε.

Οι Ε.Π.Ε. χρησιμοποιούν βιβλία τρίτης κατηγορίας. Τα βιβλία που χρησιμοποιούν είναι τα εξής⁷⁹: *ισοζύγιο γενικού και αναλυτικού καθολικού, ημερολόγιο εγγραφών ισολογισμού, βιβλίο απογραφών και ισολογισμού, βιβλίο αποθήκης, βιβλίο επενδύσεων, γενικό καθολικό, αναλυτικά καθολικά, βιβλίο εταίρων, βιβλίο πρακτικών συνελεύσεων και βιβλίο πρακτικών διαχείρισης.*

Με τον προηγούμενο νόμο ο συντελεστής φορολογίας ήταν 26% και ο αντίστοιχος συντελεστής προκαταβολής φόρου ήταν 80%. Πλέον ο φορολογικός συντελεστής φτάνει το ποσοστό 29% και ο αντίστοιχος συντελεστής προκαταβολής φόρου είναι 100%.

vi) Λύση-Εκκαθάριση

Οι λόγοι για τους οποίους μπορεί να επέλθει η λύση μιας Ε.Π.Ε. αναφέρονται στο νόμο 3190/55. Ένας από αυτούς είναι το γεγονός της κήρυξής της ως άκυρη εφόσον δε τηρήθηκαν οι διατάξεις ως προς το ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο που απαιτείται ή ως προς το τρόπο σύστασή της. Επίσης, ένας άλλος λόγος είναι ότι μπορεί να παρέλθει ο χρόνος της διάρκειας της ζωής της. Πέρα από άκυρη μπορεί να κυρηχθεί και ως πτωχευμένη. Τέλος, η λύση μπορεί να είναι απόφαση των εταίρων λαμβάνοντας υπόψη την πλειοψηφία.

Μετα τη λύση ακολουθείται η διαδικασία της εκκαθάρισης. Η εκκαθάριση είναι το τελευταίο στάδιο της ζωής της εταιρείας εκτός από τη περίπτωση της πτώχευσης, όπου εφαρμόζεται η πτωχευτική διαδικασία. Σε όλη τη διάρκεια αυτού του σταδίου, στην επωνυμία της εταιρείας προστίθεται η φράση “υπό εκκαθάριση”. Στο καταστατικό αναγράφεται ποιοί θα είναι οι εκκαθαριστές. Είναι όμως πιθανό να οριστούν και από τη Γ.Σ. Τις περισσότερες φορές καθήκοντα εκκαθαριστών εκτελούν οι διαχειριστές, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από το καταστατικό⁸⁰.

Οι εκκαθαριστές, αρχικά συντάσσουν ισολογισμό, έπειτα ρευστοποιούν τη περιουσία και αποπληρώνουν τις υποχρεώσεις. Το υπόλοιπο που θα προκύψει διανέμεται στους εταίρους.

⁷⁹ Νεγκάκης, 2012, *Λογιστική εταιρειών, Θεωρία και πράξη*

⁸⁰ Άρθρο 47 του ν. 3190/55

vii) Μετατροπή της Ε.Π.Ε. σε Ι.Κ.Ε.

Όσον αφορά τη μετατροπή μίας Ε.Π.Ε. σε Ι.Κ.Ε. ισχύει το άρθρο 120 του νόμου 4072/2012 που λέει ότι⁸¹: “...για τη διευκόλυνση της συγκεκριμένης μετατροπής, μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2013, υφιστάμενες Ε.Π.Ε. μπορούν να μετατραπούν σε Ι.Κ.Ε. κατά το άρθρο 107 του ίδιου νόμου, εάν αυτό αποφασισθεί από τη συνέλευση των εταίρων, που λαμβάνεται είτε με πλειοψηφία τουλάχιστον των 2/3 του όλου αριθμού των εταίρων, που εκπροσωπούν τα 2/3 του όλου εταιρικού κεφαλαίου, είτε με πλειοψηφία τουλάχιστον των 3/4 του όλου εταιρικού κεφαλαίου, ενώ, ρήτρες του καταστατικού που προβλέπουν μεγαλύτερα ποσοστά πλειοψηφίας δεν λαμβάνονται υπόψη για την απόφαση αυτή. Διευκρινίζεται ότι, σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση του ν. 4072/2012, με τη συγκεκριμένη διάταξη επιδιώκεται η ενθάρρυνση των υφισταμένων Ε.Π.Ε. να μετατραπούν σε Ι.Κ.Ε., δεδομένου ότι έως την 31/12/2013 για τη μετατροπή δεν απαιτείται η απαιτούμενη, με βάση την παρ. 1 του άρθρου 44 του ν. 3190/1955, πλειοψηφία των 3/4 του όλου αριθμού των εταίρων, που εκπροσωπούν τα 3/4 του όλου εταιρικού κεφαλαίου, αλλά το μειωμένο ποσοστό πλειοψηφίας των 2/3 του όλου αριθμού των εταίρων, που εκπροσωπούν τα 2/3 του όλου εταιρικού κεφαλαίου, είτε πλειοψηφία τουλάχιστον των 3/4 του όλου εταιρικού κεφαλαίου”.

Μετά τη μετατροπή της Ε.Π.Ε. σε Ι.Κ.Ε.⁸², τηρούνται τα ίδια βιβλία με εγγραφές ως Ι.Κ.Ε. σε συνέχεια των παλαιών εγγραφών που ήταν Ε.Π.Ε. Επίσης, γίνεται και ενιαία δήλωση φορολογίας εισοδήματος. Γενικά, η εταιρεία συνεχίζει από εκεί που είχε μείνει ως Ε.Π.Ε. και έχει τις ίδιες υποχρεώσεις υπό τη νέα της, πλέον, εταιρική μορφή. Για το λόγο αυτό δε χρειάζεται να μεσολαβήσει λύση και εκκαθάριση αυτής.

Υπεράκτιες-Εξωχώριες Εταιρείες (Offshore)

i) Γενικά

Οι υπεράκτιες εταιρείες ή αλλιώς εξωχώριες ή offshore⁸³, δημιουργήθηκαν, αρχικά, σε μικρά κράτη όπου η οικονομική τους ανάπτυξη ήταν αρκετά δύσκολη λόγω της γεωπολιτικής τους θέσης, όπως, για παράδειγμα, τα νησιά της Καραϊβικής. Για το λόγο αυτό αλλά και για άλλες ιστορικές συγκυρίες, από τη δεκαετία του 1960, για να βοηθήσουν την οικονομία τους να αναπτυχθεί έπρεπε να προσελκύσουν επιχειρηματίες από άλλες χώρες με νομοθετικές ρυθμίσεις

⁸¹ <https://www.taxheaven.gr>

⁸² <http://epixeirisi.gr>

⁸³ <https://www.taxheaven.gr>

ώστε να ισορροπήσουν την έλλειψη υποδομών. Οι νομοθετικές αυτές ρυθμίσεις παρείχαν διευκολύνσεις στους επιχειρηματίες και δημιούργησαν ένα ευνοϊκό περιβάλλον για να ασκήσουν τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες. Τα κράτη αυτά λειτουργούν ως “φορολογικοί παράδεισοι” για τους επιχειρηματίες. Φορολογικός παράδεισος είναι οι χώρες που προσφέρουν, κυρίως στους εξωτερικούς επενδυτές, μία πολύ χαμηλή φορολόγηση στα κέρδη τους από τις εταιρείες που έχουν ιδρύσει σε αυτές. Ένας φορολογικός παράδεισος έχει τέσσερα (4) χαρακτηριστικά⁸⁴: 1) επιβάλλει ελάχιστους φορολογικούς συντελεστές, 2) δεν ανταλλάσσει πληροφορίες σχετικά με τη καταγωγή των κεφαλαίων 3) ισχύει το τραπεζικό απόρρητο και 4) δεν απαιτεί τη μόνιμη παρουσία του καταθέτη. Οι “φορολογικοί παράδεισοι”, όμως, που δεν “συνεργάζονται επαρκώς στο φορολογικό πεδίο” περιλαμβάνονται στη “μαύρη λίστα”. Τέτοιες χώρες είναι η Κόστα Ρίκα, η Μαλαισία, οι Φιλιππίνες και η Ουρουγουάη, αλλά και ευρωπαϊκές χώρες όπως η Ελβετία, η Αυστρία, το Βέλγιο, το Λιχτενστάιν και το Μονακό. Οι χώρες αυτές, μετά την ένταξή τους στη μαύρη λίστα δήλωσαν πως θα ακολουθήσουν το διεθνές φορολογικό πρότυπο και θα συμμορφωθούν με τους κανόνες αυτού, επομένως πλέον υπάρχουν δύο λίστες, η λευκή που καταγράφει τις χώρες που έχουν δείξει βελτίωση στην υιοθέτηση του διεθνούς προτύπου και η γκρίζα που περιλαμβάνει τις χώρες που δεν έχουν συμμορφωθεί πλήρως με το διεθνές φορολογικό πρότυπο.

Οι πιο γνωστές χώρες που θεωρούνται ως “φορολογικοί παράδεισοι”, πέρα από αυτές που αναφέρθηκαν ότι βρίσκονται στη “μαύρη λίστα, είναι οι εξής⁸⁵: *ΗΠΑ (Ντελαγουερ, Νεβάδα, Ουαϊόμινγκ), Νήσοι Κέιμαν, Χονγκ Κονγκ, Σιγκαπούρη, Λουξεμβούργο, Γερμανία, Ταϊβάν, Ντουμπάι και Νήσος Γκέρνσευ.*

ii) Σύσταση

Συνήθως οι υπεράκτιες εταιρείες έχουν μορφή Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης. Θεωρείται πως έχουν συσταθεί για συγκεκριμένο σκοπό, κυρίως βραχυπρόθεσμο. Πρόκειται, δηλαδή, για επιχειρήσεις σε χώρες με πολύ χαμηλή φορολόγηση. Ιδρύονται, κυρίως, για να πετύχει ο ιδιοκτήτης μικρότερο κόστος φορολόγησης των διεθνών δραστηριοτήτων του. Πολλές φορές η ίδρυση μιας υπεράκτιας εταιρείας συγγέεται με παράνομους σκοπούς (απόκρυψη εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή και “ξέπλυμα βρώμικου χρήματος”). Η σύσταση μιας τέτοιας

⁸⁴ <https://www.taxheaven.gr>

⁸⁵ Banking news, 2018

εταιρείας δεν είναι παράνομη, γι' αυτό και όλες οι πολυεθνικές έχουν offshore εταιρείες σε χώρες με πιο ελαφρύ φορολογικό καθεστώς, μπορεί να είναι είτε θυγατρικές, είτε εταιρείες ειδικού σκοπού⁸⁶. Κάποιες χώρες, ωστόσο, βρίσκονται στη “μαύρη λίστα” των ελληνικών και ευρωπαϊκών φορολογικών υπηρεσιών, οπότε η σύσταση μιας υπεράκτιας σε μία από αυτές τις χώρες ελέγχεται περισσότερο.

Η σύστασή τους πραγματοποιείται πολύ γρήγορα (μπορεί να συσταθεί και μέσα σε μία μόλις ημέρα) χωρίς καμία προετοιμασία, με ελάχιστο κόστος (καθώς δεν χρειάζεται η παρουσία δικηγόρου, συμβολαιογράφου αλλά δεν έχει και επιπλέον γραφειοκρατικό κόστος), με μικρό εταιρικό κεφάλαιο και με περιορισμένες διατυπώσεις δημοσιότητας. Μία υπεράκτια εταιρεία μπορεί να συσταθεί και από έναν μόνο μέτοχο.

Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των υπεράκτιων τα οποία είναι και τα πλεονεκτήματά αυτής, είναι τα παρακάτω⁸⁷:

- Η σύστασή τους γίνεται σύμφωνα με τους νόμους και τους κανονισμούς των υπεράκτιων εταιρειών
- Η έδρα τους βρίσκεται σε έναν από τους “φορολογικούς παράδεισους”
- Ανωνυμία του ιδιοκτήτη ή των ιδιοκτητών
- Οι δραστηριότητές τους πραγματοποιούνται εκτός της έδρας τους
- Δεν επιτρέπεται να προσφέρουν υπηρεσίες στη χώρα που βρίσκεται η έδρα τους
- Βασίζεται στο τρίπτυχο: εξοικονόμηση χρήματος-ταχύτητα-εχεμύθεια
- Για τη σύστασή της δεν ισχύει το “πόθεν έσχες”
- Αποφυγή φόρου τόκων καταθέσεων και φόρου μερισμάτων
- Τραπεζικό απόρρητο
- Παράκαμψη δεσμεύσεων από το κληρονομικό δίκαιο
- Δυνατότητα μεταφοράς κερδών από χώρες με υψηλούς φορολογικούς συντελεστές σε χώρες με πολύ πιο χαμηλούς ή και ανύπαρκτους
- Αποφυγή εφαρμογής εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας
- Αποφυγή δεσμεύσεων προσωπικής περιουσίας.

⁸⁶ <https://www.taxheaven.gr>

⁸⁷ <https://el.wikipedia.org>

iii) Μειονεκτήματα της Υπεράκτιας-Εξωχώριας Εταιρείας

Τα μειονεκτήματα μιας υπεράκτιας είναι λιγότερα από τα πλεονεκτήματά της. Κάποια από αυτά είναι⁸⁸:

- Συχνά υπάρχουν κάποιοι περιορισμοί όσον αφορά το είδος της επιχείρησης που μπορεί να ασκεί μία υπεράκτια χωρίς κάποια άδεια
- Κάποιες χώρες έχουν συγκεκριμένη νομοθεσία που δεν επιτρέπουν τη διεξαγωγή εργασιών από υπεράκτιες
- Σε περίπτωση θανάτου του ιδιοκτήτη της υπεράκτιας, είναι απαραίτητο να έχει τη διαθήκη του εισηγμένη προς επικύρωση στην υπεράκτια δικαιοδοσία, η οποία να απαιτεί επιπρόσθετο κόστος, καθυστέρηση και ταλαιπωρία κατά τη διαχείριση της κληρονομιάς

Επιπλέον, τρία αρνητικά φαινόμενα συνδέονται με τις υπεράκτιες εταιρείες⁸⁹: η φοροδιαφυγή-φοροαποφυγή⁹⁰, το ξέπλυμα χρήματος⁹¹ και η επιρροή των υπεράκτιων στη λειτουργία του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος⁹².

iv) Είδη Υπεράκτιων-Εξωχώριων Εταιρειών

Η μορφή που μπορεί να έχει μία υπεράκτια εταιρεία είναι η εξής⁹³:

- Εταιρείες χαρτοφυλακίου ή εταιρείες επενδύσεων
- Εταιρείες παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών
- Εταιρείες αδειών-δικαιωμάτων
- Εμπορικές

⁸⁸ <https://el.wikipedia.org>

⁸⁹ <https://el.wikipedia.org>

⁹⁰ Υπάρχει διαφορά στις δύο αυτές έννοιες:

Φοροδιαφυγή: το σύνολο των παράνομων πράξεων των φορολογούμενων, οι οποίες αποβλέπουν στη μείωση ή και στην ολική αποφυγή των φορολογικών υποχρεώσεων με λύσεις που στηρίζονται στη κατάχρηση της φορολογικής νομοθεσίας και σε στοιχεία που δεν αναταποκρίνονται στη πραγματικότητα.

Φοροαποφυγή: το σύνολο των νόμιμων πράξεων των φορολογουμένων, οι οποίες αποβλέπουν στη μείωση ή και στην ολική εξάλειψη των της φορολογικής επιβάρυνσης αυτών με λύσεις που στηρίζονται σε κενά της φορολογικής νομοθεσίας.

⁹¹ Για το “ξέπλυμα χρήματος” στην Ελλάδα ρυθμίζει ο ν. 2331/1995 (η κίνηση κεφαλαίων που πραγματοποιείται μέσω των υπεράκτιων εταιρειών εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής και τους ελέγχους του νόμου αυτού)

⁹² Την επιρροή αυτή μελετά το Financial Stability Forum

⁹³ <https://www.taxheaven.gr>

- Εταιρείες παροχής διοικητικών υπηρεσιών
- Ναυτιλιακές εταιρείες
- Εμπιστεύματα
- Τραπεζικές εταιρείες
- Εταιρείες αντιπροσώπευσης
- Εταιρείες ασφαλίσεων
- Ακίνητα
- Χρηματοδοτική μίσθωση

v) Διαχείριση-Εκπροσώπηση

Σε μία υπεράκτια εταιρεία η διαχείριση ανήκει στους ιδιοκτήτες. Ωστόσο υπάρχει η δυνατότητα, εάν το επιθυμούν οι ιδιοκτήτες, να ασκεί καθήκοντα διαχείρισης κάποιος τρίτος που θα επιλέξουν οι ίδιοι. Ο διαχειριστής αυτός θα πραγματοποιεί όλες τις συναλλαγές της εταιρείας στο όνομά του αλλά για λογαριασμό των ιδιοκτητών.

vi) Φορολόγηση των Υπεράκτιων-Εξωχώριων Εταιρειών

Για τους Έλληνες επιχειρηματίες, στο παρελθόν, η σύσταση μιας υπεράκτιας ήταν συνηθισμένο φαινόμενο. Με τη φορολογική μεταρρύθμιση όμως του νόμου 3091/2002 άλλαξαν τα γεγονότα. Συγκεκριμένα⁹⁴:

- Σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ.9 του νόμου 3091/2002 *“οποιοσδήποτε δαπάνες πραγματοποιούνται από επιχείρηση προς εξωχώριες εταιρείες δεν αναγνωρίζονται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα εισοδήματα αυτής”*
- Σύμφωνα το άρθρο 57 του νόμου 3842/2010 *“οι εξωχώριες εταιρείες που έχουν εμπράγματα δικαιώματα πλήρους ή ψιλής κυριότητας ή επικαρπίας επί ακινήτων που βρίσκονται στην Ελλάδα υπόκεινται σε ειδικό ετήσιο φόρο από 3% που ήταν σε 15%⁹⁵ επί της αντικειμενικής αξίας των ακινήτων”*
- *“καταβολή φόρου μεταβίβασης όταν αγοράζουν ακίνητα (για τα παλιά ανέρχεται σε 8%-10%, για ακίνητα με άδεια από 1/1/2006 και μετά ανέρχεται στο 23%)”*

⁹⁴ <https://www.taxheaven.gr>

⁹⁵ Ο φόρος αυτός πληρώνεται στην εφορία στις 20 Μαΐου

- “από τη 1 Ιανουαρίου 2013 ισχύει φορολόγηση και στους πωλητές των ακινήτων που ανέρχεται σε 20% επί της υπεραξίας που προκύπτει κατά τη πώληση”.

3.3 Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.)

i) Γενικά

Σύμφωνα με τον νόμο 4072/2012 (ΦΕΚ Α'86) (Μέρος Β, άρθρα 43-120) εισάγεται μία νέα εταιρική μορφή, η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.). Πρόκειται για μικτό εταιρικό τύπο καθώς περιλαμβάνει στοιχεία και κεφαλαιουχικής αλλά και προσωπικής εταιρείας, αφού η επίτευξη του εμπορικού σκοπού της στηρίζεται και στη προσωπική συμβολή των εταίρων⁹⁶. Είναι εμπορική εταιρεία. Το κύριο χαρακτηριστικό της γνώρισμα είναι ο κεφαλαιουχικός της χαρακτήρας καθώς και η περιορισμένη ευθύνη των μετόχων της ως προς τις εταιρικές υποχρεώσεις. Αυτή η νέα εταιρική μορφή βασίζεται στην Ευρωπαϊκή μορφή “Societas Private Europeau” (SPE). Κυρίως απευθύνεται στις ανάγκες των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Χαρακτηρίζεται ως “Ιδιωτική” καθώς αποτελείται από μία κλειστή ομάδα ατόμων και ως “Κεφαλαιουχική” αφού οι έταιροι δεν ευθύνονται για τις εταιρικές υποχρεώσεις.

Σύμφωνα με το φοροτεχνικό Μιάρη⁹⁷, στην Ελλάδα της παρατεταμένης ύφεσης το 39% των νέων εταιρειών που συστήνονται είναι Ι.Κ.Ε., υπερισχύοντας έναντι των Ο.Ε. (32%), των Ε.Ε. (15%), Ε.Π.Ε.(8%) και Α.Ε. (6%).

ii) Σύσταση

Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία αποτελείται από ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Σε περίπτωση μονοπρόσωπης Ι.Κ.Ε. το όνομα του μοναδικού εταίρου υποβάλλεται σε δημοσιότητα στο Γ.Ε.ΜΗ. Τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας τους, σε αντίθετη περίπτωση, για συμμετοχή ανηλίκου απαιτείται δικαστική άδεια. Το συστατικό έγγραφο για την ίδρυση της Ι.Κ.Ε. αποτελεί και το καταστατικό της.

⁹⁶ Αντωνόπουλος, 2016, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία, Έκδοση Δ*

⁹⁷ Μιάρης, 2016

Πρόκειται για ένα ιδιωτικό ή δημόσιο έγγραφο (συμβολαιογραφικό). Συντάσσεται σε μία από τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο καταστατικό αναφέρεται ο σκοπός της ίδρυσης της Ι.Κ.Ε., προδιαγράφει τα βασικά θέματα που αφορούν τις σχέσεις των εταίρων, αναφέρεται η διάρκεια ζωής της (μέχρι 12 έτη αλλά υπάρχει και η δυνατότητα παράτασης) αλλά και πληροφορίες για τη λύση και την εκκαθάρισή της.

Συγκεκριμένα στο καταστατικό πρέπει να καταγράφονται οι εξής πληροφορίες⁹⁸:

- Ονοματεπώνυμο των εταίρων, τη διεύθυνση κατοικίας τους και τυχόν ηλεκτρονική διεύθυνση. Σε περίπτωση μονοπρόσωπης το όνομα του μοναδικού εταίρου υποβάλλεται σε δημοσιότητα στο Γ.Ε.ΜΗ.
- Την εταιρική επωνυμία
- Την έδρα της εταιρείας
- Το σκοπό της που θα πρέπει να είναι μέσα στα πλαίσια της νομιμότητας για την επίτευξη του κέρδους, διαφορετικά η εταιρεία κηρύσσεται άκυρη. Επίσης κηρύσσεται άκυρη και σε περίπτωση μη αναγραφής του σκοπού της εταιρείας στο καταστατικό
- Την ιδιότητά της ως Ι.Κ.Ε.
- Τις εισφορές των εταίρων ανά κατηγορία εισφορών και την αξία αυτών
- Το κεφάλαιο της εταιρείας
- Το συνολικό αριθμό των εταιρικών μεριδίων
- Τον τρόπο διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρείας
- Τη διάρκεια της (αν δεν αναφέρεται στο καταστατικό, διαρκεί δώδεκα (12) έτη από την ακριβή ημερομηνία σύστασής της)

Το συνολικό κόστος σύστασης της εταιρείας αποτελείται από τα εξής κόστη⁹⁹:

- Το Γραμματίο Κόστους Σύστασης Εταιρείας, που είναι εβδομήντα (70) ευρώ και εφόσον οι ιδρυτές είναι πάνω από 3, το κόστος προσαυξάνεται με 5 ευρώ για κάθε επιπλέον ιδρυτή
- Το τέλος καταχώρησης στο Γ.Ε.ΜΗ. που ανέρχεται στα δέκα (10) ευρώ
- Το κόστος εγγραφής στο επιμελητήριο το οποίο εξαρτάται από κάθε επιμελητήριο
- Το τέλος υπέρ του ταμείου πρόνοιας δικηγόρων αθηνών το οποίο ανέρχεται στο ποσό των 5,80 ευρώ

⁹⁸ Άρθρο 50 του ν. 4072/2012

⁹⁹ <https://startupgreece.gov.gr>

- Το τέλος υπέρ το ταμείο νομικών το οποίο ανέρχεται σε ποσοστό 0,5% επί του κεφαλαίου εάν συστήνεται με ιδιωτικό συμφωνητικό. Εάν συστήνεται με συμβολαιογραφική πράξη το ποσοστό ποικίλει
- Η αμοιβή του συμβολαιογράφου (εφόσον η σύσταση πραγματοποιείται με συμβολαιογραφική πράξη)
- Το κόστος για την σύνταξη του συμβολαίου είναι 44,02 ευρώ, πλέον 6 ευρώ ανά φύλλο, πλέον Φ.Π.Α. 23%. Το κόστος των αντιγράφων είναι 5 ευρώ ανά φύλλο, πλέον Φ.Π.Α. 23%. Εισπράττεται από τον ίδιο τον Συμβολαιογράφο και δεν αποτελεί μέρος του Γραμματίου Ενιαίου Κόστους Σύστασης.
- Αμοιβή δικηγόρου, εφόσον οι έταιροι ή κάποιος από αυτούς επιθυμεί την παρουσία του. Σύμφωνα με τον νόμο δεν απαιτείται η παρουσία δικηγόρου κατά την σύσταση της Ι.Κ.Ε. Η αμοιβή καθορίζεται ελεύθερα, εισπράττεται από τον ίδιο τον δικηγόρο και δεν αποτελεί μέρος του Γραμματίου Ενιαίου Κόστους Σύστασης.

iii) Επωνυμία

Η επωνυμία της Ι.Κ.Ε. απαιτείται ώστε να συμπληρωθεί το καταστατικό. Η Υπηρεσία Μιας Στάσης, μέσω του συστήματος Γ.Ε.ΜΗ. προβαίνει ηλεκτρονικά σε προέλεγχο και προέγκριση χρήσης της επωνυμίας¹⁰⁰.

Ο τίτλος μπορεί να είναι¹⁰¹:

- *Αντικειμενικός*: αναφέρεται το αντικείμενο της εταιρείας συνοπτικά (σε περίπτωση που η επιχείρηση έχει περισσότερα αντικείμενα αναφέρεται το βασικότερο)
- *Υποκειμενικός*: σχηματίζεται από κάποια από τα ονόματα των εταίρων
- *Φανταστικός*: ένας τυχαίος τίτλος

Οποιοσδήποτε και να είναι ο τίτλος θα πρέπει να αναγράφεται ολογράφως η φράση “Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία”, είτε σε συντομογραφία “Ι.Κ.Ε.”. Αντίστοιχα αυτό γίνεται και σε περίπτωση που η εταιρεία αποτελείται από έναν μόνο μέτοχο και είναι μονοπρόσωπη. Η λέξη “μονοπρόσωπη” μπαίνει είτε ως “Μονοπρόσωπη Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία” είτε ως “Μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε.”.

¹⁰⁰ <https://aegeanconsulting.gr/loghstikes-yphresies/systasi-etairiwn-ike/>

¹⁰¹ Αντωνόπουλος, 2012, *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία, Έκδοση Α*

iv) Έδρα

Η έδρα της Ι.Κ.Ε. είναι ο τόπος που αναφέρεται στο καταστατικό όπου ασκείται η επιχειρηματική δραστηριότητα. Σύμφωνα με το άρθρο 45 του ν. 4072/2012 η Ι.Κ.Ε. δεν είναι υποχρεωμένη να έχει την πραγματική της έδρα στην Ελλάδα σύμφωνα με τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε περίπτωση μεταφοράς της έδρας σε κάποια άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν επέρχεται η λύση της εταιρείας. Ο διαχειριστής συντάσσει μια έκθεση και αναφέρει τους λόγους αλλά και τις συνέπειες μεταφοράς τόσο για τους μετόχους όσο και για τους δανειστές της εταιρείας. Η έκθεση αυτή, μαζί με τις οικονομικές καταστάσεις καταχωρούνται στο Γ.Ε.ΜΗ.

v) Εταιρικό Κεφάλαιο

Το κεφάλαιο της εταιρείας μπορεί να είναι ακόμη και ένα (1) ευρώ. Αυτό όμως δεν αποκλείει το γεγονός να οριστεί ένα μεγαλύτερο ποσό από τους εταίρους είτε κατά τη διάρκεια της σύστασης είτε αργότερα, με αύξηση κεφαλαίου. Η αύξηση κεφαλαίου γίνεται με την έκδοση νέων μεριδίων κεφαλαιακών εισφορών, πραγματοποιώντας έτσι την αύξηση της εταιρικής περιουσίας. Τα εταιρικά μερίδια έχουν ελάχιστη ονομαστική αξία ένα (1) ευρώ και το κάθε ένα από αυτά εκπροσωπεί ένα είδος από τα τρία είδη εισφορών (*κεφαλαιακές εισφορές, εξωκεφαλαιακές εισφορές και εγγυητικές εισφορές*). Δεν είναι δυνατό το ίδιο μερίδιο να αντιστοιχεί κατά ένα μέρος της αξίας του π.χ. σε κεφαλαιακή και κατ' άλλο μέρος του σε εξωκεφαλαιακή ή εγγυητική εισφορά¹⁰². Επίσης, δεν απαιτείται να εμφανίζονται σε μία Ι.Κ.Ε. και τα τρία είδη εισφορών ή στην ίδια αναλογία, όμως πρέπει να υπάρχει τουλάχιστον ένα εταιρικό μερίδιο που να εκπροσωπεί κεφαλαιακή εισφορά. Οι έταιροι, σύμφωνα με το νόμο, δεν ευθύνονται για τις εταιρικές υποχρεώσεις, παρά μόνο οι έταιροι που κατέχουν εγγυητικές εισφορές¹⁰³. Το επενδυτικό κοινό θα πρέπει να είναι ενήμερο σχετικά με τους μετόχους της εταιρείας, τις εισφορές τους αλλά και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτές.

¹⁰² Άρθρο 76 του ν. 4072/2012

¹⁰³ Σύμφωνα με το άρθρο 79, οι έταιροι με εγγυητικές εισφορές αναλαμβάνουν ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας μέχρι ενός ορισμένου ποσού, το οποίο αναφέρεται στο καταστατικό (<https://www.eep.gov.gr/Portals/0/YMS/odhgies-IKE.pdf>)

vi) Είδη εισφορών

Κεφαλαιακές εισφορές¹⁰⁴: Οι κεφαλαιακές εισφορές αντιστοιχούν στο κεφάλαιο της εταιρείας. Συνίστανται είτε σε εισφορά μετρητών είτε σε εισφορά σε είδος, υπό την προϋπόθεση ότι το εισφερόμενο είναι δεκτικό αποτίμησης, κατά την έννοια του άρθρου 8 παράγραφος 5 του ν. 2190/1920 (πχ εισφορά κινητών ή ακινήτων με μεταβίβαση της κυριότητας ή παραχώρηση της χρήσης τους, μεταβίβαση άυλων αγαθών, εκχώρηση απαιτήσεων κλπ). Η αποτίμηση των κεφαλαιακών εισφορών γίνεται σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 9α του ν.2190/2012, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος υπερτίμησής τους. Βέβαια ο νόμος απαλλάσσει τους εταίρους από την υποχρέωση αποτίμησης, εάν, κατά το καταστατικό ή την απόφαση που αυξάνει το κεφάλαιο, η αξία του εισφερόμενου στοιχείου δεν υπερβαίνει τις πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ. Σε περίπτωση, επομένως, εισφοράς η αξία της οποίας δεν υπερβαίνει τις πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ, αυτή θα αποτιμάται στην αξία την οποία δηλώνουν οι συμβαλλόμενοι έταιροι στο καταστατικό ή στην απόφαση αύξησης κεφαλαίου. Έχοντας υπόψιν πως οι κεφαλαιακές εισφορές αντιπροσωπεύουν το κεφάλαιο της εταιρείας και γνωρίζοντας την απαίτηση του νόμου η Ι.Κ.Ε. να διαθέτει ένα ελάχιστο κεφάλαιο (ένα ευρώ), θα πρέπει να υπάρχει τουλάχιστον ένα μερίδιο που να εκπροσωπεί κεφαλαιακή εισφορά. Έτσι και η αύξηση ή η μείωση του αριθμού των κεφαλαιακών μεριδίων μπορούν να γίνουν μόνο με αύξηση ή μείωση κεφαλαίου και αντίστοιχη τροποποίηση του καταστατικού.

Εξωκεφαλαιακές εισφορές¹⁰⁵: Οι εξωκεφαλαιακές εισφορές είναι οι παροχές που δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κεφαλαιακής εισφοράς γιατί δεν μπορούν να παρασταθούν στον ισολογισμό. Πρόκειται για εισφορές που συναντώνται σε προσωπικές εταιρείες. Σε αυτό το είδος εισφορών περιλαμβάνονται συμβάσεις εκτελέσεως εργασιών ή παροχής υπηρεσιών του εισφέροντος εταίρου κυρίως προς τρίτους και έπειτα προς την εταιρεία. Οι εισφορές αυτές αναλαμβάνονται είτε κατά τη σύσταση της εταιρείας είτε μεταγενέστερα. Η αξία των εισφορών αυτών δεν αποτιμάται με βάση τα άρθρα 9-9α του ν.2190/20 όπως οι κεφαλαιακές εισφορές, αλλά καθορίζεται στο καταστατικό είτε από τους ιδρυτές, είτε με σύμβαση που καταρτίζεται ανάμεσα στον εισφέροντα της εξωκεφαλαιακής εισφοράς και στην εταιρεία.

¹⁰⁴ Άρθρο 77 του ν. 4072/2012

¹⁰⁵ Άρθρο 78 του ν. 4072/2012

Εγγυητικές εισφορές¹⁰⁶: Οι εγγυητικές εισφορές αναφέρονται στην ανάληψη ευθύνης για την καταβολή των χρεών της εταιρείας μέχρι το ποσό που αναγράφεται στο καταστατικό. Ο έταιρος, δηλαδή, με τις εγγυητικές εισφορές δηλώνει υπεύθυνα ότι “θα είναι σε θέση και θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια κατά πάντα χρόνο να καλύψει τα χρέη της εταιρείας έναντι τρίτων μέχρι το ποσό που έχει αναλάβει”. Καθώς, λοιπόν, ορίζεται στο καταστατικό, η αξία των εγγυητικών εισφορών δεν μπορεί να υπερβαίνει το 75% του ποσού για το οποίο ο εταίρος έχει αναλάβει ευθύνη καταβολής (για παράδειγμα, αν συμφωνείται ανάληψη ευθύνης για 100.000 €, η αξία της εισφοράς δεν θα μπορεί να υπερβαίνει τις 75.000 €). Οι εγγυητικές εισφορές λειτουργούν σαν μηχανισμός προστασίας των δανειστών.

vii) Μεταβίβαση εταιρικών μεριδίων

Σύμφωνα με το άρθρο 83, υπάρχει η δυνατότητα ελεύθερης μεταβίβασης των μεριδίων είτε εν ζωή, είτε με αιτία θανάτου με την επιφύλαξη των σχετικών διατάξεων. Όταν ένας έταιρος που έχει μερίδια που αντιστοιχούν σε εξωκεφαλαικές εισφορές ή σε εγγυητικές εισφορές δεν έχει καταβάλει την εισφορά του, τότε δεν μπορεί να μεταβιβάσει τα μερίδιά του¹⁰⁷.

Η μεταβίβαση εν ζωή γίνεται εγγράφως όπως επίσης και η γνωστοποίηση της μεταβίβασης, η οποία υπογράφεται από τον μεταβιβάζοντα και από τον αποκτώντα και καταγράφεται στο βιβλίο εταίρων. Η γνωστοποίηση προς την εταιρεία μπορεί επίσης να γίνει και με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail). Ωστόσο στο καταστατικό μπορεί να αναφέρονται κάποιο όροι οσον αφορά τις μεταβιβάσεις.

Η μεταβίβαση με αιτία θανάτου θα πρέπει να καταχωρείται στο βιβλίο των εταίρων αμέσως αφού ελεγχθούν τα δικαιώματα του κληρονόμου. Και σ’ αυτή τη περίπτωση μπορεί στο καταστατικό να υπάρχουν κάποιοι περιορισμοί, όπως για παράδειγμα στην εξαγορά των μεριδίων του θανόντα έχουν δικαίωμα προτίμησης οι επιζώντες έταιροι κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στο κεφάλαιο.

¹⁰⁶ Άρθρο 79 του ν. 4072/2012

¹⁰⁷ Σύμφωνα με το άρθρο 82 του ν. 4072/2012 ο έταιρος έχει το δικαίωμα να εξαγοράσει τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει από εξωκεφαλαιακή ή εγγυητική εισφορά μετατρέποντας τα μερίδιά του σε μερίδια κεφαλαιακής εισφοράς (Νεγκάκης, 2012, Λογιστική εταιρειών, Θεωρία και πράξη)

viii) Διαχείριση-Εκπροσώπηση

Η διαχείριση και η εκπροσώπηση¹⁰⁸ της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας ανήκει σε έναν ή περισσότερους διαχειριστές. Στο καταστατικό αναφέρεται ποιός ή ποιοί θα είναι ο/οι διαχειριστής/ές. Αν δεν ορίζεται τότε όλοι οι έταίροι ή ο μοναδικός (αν πρόκειται για μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε.) αναλαμβάνουν τη διαχείριση και την εκπροσώπηση της εταιρείας συλλογικά. Επίσης, στο καταστατικό ορίζεται και ο τρόπος διαχείρισης της εταιρείας, αλλά και ο χρόνος διαχείρισης, ο οποίος μπορεί να είναι είτε περιορισμένος είτε αόριστος. Επιπλέον μπορεί να αναφέρεται η δυνατότητα ανάθεσης κάποιων εξουσιών από τον διαχειριστή στους εταίρους.

Ο διαχειριστής έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

- Εκπροσωπεί την εταιρεία και ενεργεί στο όνομα αυτής¹⁰⁹
- Δεν επιτρέπεται να επιδιώκει προσωπικά συμφέροντα που να είναι ανταγωνιστικά στα συμφέροντα της εταιρείας¹¹⁰
- Δεν επιτρέπεται να διενεργεί πράξεις για λογαριασμό του ίδιου ή τρίτων που δεν ενάγονται στο σκοπό της εταιρείας
- Δεν επιτρέπεται να είναι έταίρος προσωπικής εταιρείας, Ε.Π.Ε. ή Ι.Κ.Ε. με σκοπό ίδιο με αυτό της εταιρείας, εκτός και αν αποφασίσουν οι έταίροι ότι επιτρέπονται τέτοιες πράξεις¹¹¹
- Πρέπει να είναι εχέμυθος
- Είναι υπεύθυνος για τις παραβάσεις του καταστατικού
- Δεν αμοίβεται για τις υπηρεσίες του εκτός και αν ορίζεται το αντίθετο στο καταστατικό.

Σε περίπτωση ανάκλησης του διαχειριστή γίνεται είτε με απόφαση των εταίρων είτε από το δικαστήριο. Για να γίνει ανάκληση από το δικαστήριο θα πρέπει να υπάρχει κάποια σοβαρή παραβίαση καθηκόντων από τον διαχειριστή. Ο διορισμός, η ανάκληση και η αντικατάσταση του διαχειριστή υπόκεινται σε δημοσιότητα στο Γ.Ε.ΜΗ.¹¹²

¹⁰⁸ Άρθρο 55 του ν. 4072/2012

¹⁰⁹ Άρθρο 64 του ν. 4072/2012

¹¹⁰ Άρθρο 65 του ν. 4072/2012

¹¹¹ Άρθρο 65 του ν. 4072/2012 παρ. 1

¹¹² Νεγκάκης, 2012, *Λογιστική εταιρειών, Θεωρία και πράξη*

ix) Λογιστική παρακολούθηση της ΙΚΕ

Για την επιτυχημένη λογιστική παρακολούθηση μιας Ι.Κ.Ε., τα λογιστικά βιβλία της εταιρείας είναι γραμμένα σε μία από τις επίσημες Ευρωπαϊκές γλώσσες, με βάση τη διπλογραφική μέθοδο, εφαρμόζεται το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο και δημοσιεύονται οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τη νομοθεσία.

Σύμφωνα με το άρθρο 66 του ν. 4072/2012 προβλέπεται η τήρηση δύο βιβλίων¹¹³. Το βιβλίο των εταίρων και το ενιαίο βιβλίο πρακτικών αποφάσεων των εταίρων και αποφάσεων της διαχείρισης.

Βιβλίο εταίρων: Στο βιβλίο αυτό καταχωρούνται όλες οι πληροφορίες των εταίρων. Δηλαδή, το ονοματεπώνυμο τους, η διεύθυνσή τους, ο αριθμός των κάθε μεριδίων που κατέχουν, το είδος εισφοράς που εκπροσωπούν τα μερίδια, τη χρονολογία απόκτησης ή μεταβίβασης αυτών και, τέλος, κάθε δικαίωμα που παρέχει στους εταίρους το καταστατικό.

Ενιαίο βιβλίο πρακτικών αποφάσεων των εταίρων και αποφάσεων της διαχείρισης: Σ' αυτό το βιβλίο καταχωρούνται όλες οι αποφάσεις που παίρνονται στις συνελεύσεις των εταίρων αλλά και οι αποφάσεις που παίρνονται από τους διαχειριστές, οι οποίες θα πρέπει να καταχωρηθούν στο Γ.Ε.ΜΗ.

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις που καταρτίζει μια εταιρεία ΙΚΕ είναι¹¹⁴:

- Ισολογισμός
- Λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσεως
- Πίνακας διάθεσης αποτελεσμάτων
- Προσάρτημα
- Ετήσια έκθεση του διαχειριστή

Οι κυριότεροι λογαριασμοί που χρησιμοποιούνται για τον λογιστικό χειρισμό των λογαριασμών μίας Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας είναι οι εξής¹¹⁵:

- 18.20 καταβεβλημένες παροχές από εξωκεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ (για τις εξωκεφαλαιακές εισφορές)
- 18.22 Οφειλόμενες παροχές από εξωκεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ (για τις εξωκεφαλαιακές εισφορές)

¹¹³ Νεγκάκης, 2012, *Λογιστική εταιρειών, Θεωρία και πράξη*

¹¹⁴ Άρθρο 96 του ν. 4072/2012

¹¹⁵ Νεγκάκης, 2012, *Λογιστική εταιρειών, Θεωρία και πράξη*

- 18.30 Καταβεβλημένες εισφορές από εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ (για τις εγγυητικές εισφορές)
- 18.32 Οφειλόμενες εισφορές από εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ (για τις εγγυητικές εισφορές)
- 33.03 Εταίροι ΙΚΕ-Λογαριασμός κάλυψης κεφαλαίου (για τις κεφαλαιακές εισφορές)
- 33.04 Εταίροι ΙΚΕ (για τις κεφαλαιακές εισφορές)
- 40.10 Καταβεβλημένες κεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ (για τις κεφαλαιακές εισφορές)
- 40.12 Οφειλόμενες κεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ (για τις κεφαλαιακές εισφορές)
- 40.20 Καταβεβλημένες εξωκεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ (για τις εξωκεφαλαιακές εισφορές)
- 40.22 Οφειλόμενες εξωκεφαλαιακές εισφορές εταίρων ΙΚΕ (για τις εξωκεφαλαιακές εισφορές)
- 40.30 Καταβεβλημένες εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ με εταιρικά μερίδια (για τις εγγυητικές εισφορές)
- 40.31 Καταβεβλημένες εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ χωρίς εταιρικά μερίδια (για τις εγγυητικές εισφορές)
- 40.32 Οφειλόμενες εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ με εταιρικά μερίδια (για τις εγγυητικές εισφορές)
- 40.33 Οφειλόμενες εγγυητικές εισφορές εταίρων ΙΚΕ χωρίς εταιρικά μερίδια (για τις εγγυητικές εισφορές)

Μετά την ισχύ του νόμου 4403/2016, για χρήσεις που λήγουν από 7/7/2016 και μετά, ισχύουν για τις Ι.Κ.Ε. αυτά που ισχύουν και για τις Α.Ε. Δηλαδή υποβάλλονται οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις εγκεκριμένες από τη τακτική Γενική Συνέλευση και η έκθεση των διαχειριστών και των ελεγκτών εντός είκοσι (20) ημερών από την έγκρισή τους. Η τακτική Γενική Συνέλευση συνέρχεται το αργότερο ως την δέκατη (10η) ημερολογιακή μέρα του ένατου μήνα μετά τη λήξη της εταιρικής χρήσης. Για παράδειγμα, για τη χρήση που τελειώνει 31/12, η Γενική Συνέλευση συνέρχεται το αργότερο μέχρι 10/09 και οι εγκεκριμένες οικονομικές καταστάσεις πρέπει να υποβληθούν για να δημοσιευθούν στο Γ.Ε.ΜΗ. ως τις 30/09¹¹⁶.

x) Φορολόγηση της Ι.Κ.Ε.

Όσον αφορά τη φορολόγηση της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας ισχύει το ίδιο φορολογικό καθεστώς με τις Α.Ε. και τις Ε.Π.Ε., έχοντας διπλογραφικά βιβλία, με τον συντελεστή

¹¹⁶ <http://www.acci.gr/acci/articles/article.jsp?context=103&categoryid=8363&articleid=8351>

φορολόγησης των κερδών να ανέρχεται στο 29% και ο συντελεστής φορολόγησης των μερισμάτων στο 15%. Επιπλέον η προκαταβολή του φόρου αγγίζει το 100%. Πέρα από όλα αυτά, στις Ι.Κ.Ε. παρουσιάζονται κάποιες διαφορές όσον αφορά την επιβάρυνση των ασφαλιστικών εισφορών. Η διαφορά αυτή¹¹⁷ είναι ότι, στις Ι.Κ.Ε., σε αντίθεση με τις Ε.Π.Ε., Ο.Ε. και Ε.Ε., οι έταίροι δεν είναι υποχρεωμένοι να καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές αλλά και ούτε υπάγονται στην ασφάλιση του πρώην ΟΑΕΕ. Σε περίπτωση που κάποιος έταίρος ασκεί καθήκοντα διαχειριστή, τότε μόνο αυτός ο έταίρος θα καταβάλλει ασφαλιστικές εισφορές αλλά μόνο για την αμοιβή που λαμβάνει με την ιδιότητα του διαχειριστή, ενώ τα κέρδη του λόγω συμμετοχής του στην εταιρεία θα μείνουν ανεπηρέαστα. Το ίδιο ισχύει και για αυτόν που ασκεί καθήκοντα διαχειριστή αλλά δεν είναι έταίρος, ένα τρίτο πρόσωπο. Όλα αυτά δεν ισχύουν στην περίπτωση μίας μονοπρόσωπης Ι.Κ.Ε. Ο μοναδικός έταίρος που είναι και διαχειριστής αυτής είναι υποχρεωμένος να καταβάλλει ασφαλιστικές εισφορές και για τις δύο ιδιότητές του. Οι εισφορές του, δηλαδή, υπολογίζονται επί του αθροίσματος του εισοδήματος και των δύο δραστηριοτήτων του (μέρισμα+αμοιβή διαχείρισης).

xi) Λύση-Εκκαθάριση

Το τελευταίο στάδιο μίας Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας, όπως και κάθε άλλης εταιρείας, είναι η λύση της όπου μετά ακολουθεί η διαδικασία της εκκαθάρισης. Μία Ι.Κ.Ε. λύεται για τους παρακάτω λόγους¹¹⁸:

- Με απόφαση των εταίρων σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή
- Όταν παρέλθει ο χρόνος διάρκειάς της¹¹⁹
- Εάν η εταιρεία κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης
- Άλλες περιπτώσεις, όπως για παράδειγμα, η εταιρεία να κηρυχθεί άκυρη
- Σε περίπτωση που προβλέπεται από το καταστατικό

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις ακολουθείται η διαδικασία της εκκαθάρισης, εκτός από την περίπτωση της πτώχευσης, όπου εκεί ακολουθείται η πτωχευτική διαδικασία¹²⁰.

¹¹⁷ Αργυριάδης, 2018

¹¹⁸ Άρθρο 103 του ν. 4072/2012

¹¹⁹ Με τη σύμφωνη απόφαση όλων των εταίρων μπορεί να παραταθεί η διάρκειά της

¹²⁰ Πτωχευτικό δίκαιο, άρθρο 104 του ν. 4072/2012

- Με απόφαση των εταίρων σε οποιαδήποτε στιγμή¹²¹: Η λύση και η εκκαθάριση σ' αυτή τη περίπτωση επέρχεται με την καταχώρηση της ιδιωτικής πράξης της λύσης στο Γ.Ε.ΜΗ. Στην απόφαση αυτή θα πρέπει να αναφέρεται και ποιός ή ποιοί είναι οι εκκαθαριστές, εκτός αν ορίζεται ήδη από το καταστατικό. Ημερομηνία έναρξης της εκκαθάρισης νοείται η ημερομηνία καταχώρησης της λύσης στο Γ.Ε.ΜΗ.

Όταν παρέλθει ο χρόνος διάρκειάς της: Η λύση παρέρχεται μετά από δώδεκα (12) χρόνια ακριβώς την ίδια ημερομηνία με την ημερομηνία έναρξης της εταιρείας που αναγράφεται στο καταστατικό. Όπως και παραπάνω, η λύση καταχωρείτε στο Γ.Ε.ΜΗ.

Εάν η εταιρεία κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης: Σ' αυτή τη περίπτωση, η εταιρεία δεν είναι σε θέση να αποπληρώσει τις οφειλές της. Εδώ δεν ακολουθείται η διαδικασία της εκκαθάρισης αλλά η πτωχευτική διαδικασία.

Άλλες περιπτώσεις: Η εταιρεία μπορεί να θεωρηθεί άκυρη σε περιπτώσεις που προβλέπει ο νόμος 4072/2012. Η λύση γίνεται αυτόματα σε μία τέτοια περίπτωση.

Σε περίπτωση που προβλέπεται από το καταστατικό: Στο καταστατικό αναγράφονται όλες οι λεπτομέρειες για την εταιρεία, οπότε μπορεί να προβλέπονται και περιπτώσεις όπου θα επέλθει και η λύση αυτής.

Διαδικασία εκκαθάρισης¹²²

- Με την έναρξη της εκκαθάρισης, ο εκκαθαριστής πρέπει να κάνει απογραφή των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων της επιχείρησης και να καταρτίσει οικονομικές καταστάσεις.
- Ο εκκαθαριστής υποχρεούται να αποπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις της εταιρείας, να εισπράξει τις απαιτήσεις και να ρευστοποιήσει την εταιρική περιουσία.
- Οι έταίροι με εξωκεφαλαιακές εισφορές εξακολουθούν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους και κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης για διάστημα τριών (3) ετών μετά τη λύση της εταιρείας.
- Οι έταίροι με εγγυητικές εισφορές εξακολουθούν να είναι υπόχρεοι στους τρίτους για την καταβολή των χρεών της εταιρείας για διάστημα τριών (3) ετών μετά τη λύση της εταιρείας.

¹²¹ https://www.huffingtonpost.gr/anastasios-lymperiou/-_10608_b_15334622.html

¹²² <https://www.taxlaw.gr/kladoi-dikaiou/etairiko-dikaio/diadikasia-lysis-idiotikis-kefaleouchikis-eterias-i-k-e/>

- Μετά την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης, ο εκκαθαριστής καταρτίζει οικονομικές καταστάσεις περάτωσης της εκκαθάρισης, τις οποίες πρέπει να εγκρίνουν οι έταίροι. Με βάση τις καταστάσεις αυτές, το προϊόν εκκαθάρισης διανέμεται στους εταίρους ανάλογα τον αριθμό μεριδίων που κατέχει ο καθένας τους.
- Ο εκκαθαριστής είναι υπεύθυνος για την καταχώρηση της ολοκλήρωσης της εκκαθάρισης στο Γ.Ε.ΜΗ. Μετά την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης, η εταιρεία διαγράφεται και από το Γ.Ε.ΜΗ.
- Μέχρι το τέλος της εκκαθάρισης η εταιρεία διατηρεί την επωνυμία της προσθέτοντας απαραίτητα και τις λέξεις “υπό εκκαθάριση”.

xii) Πλεονεκτήματα-Μειονεκτήματα

Σε όλα τα είδη εταιρειών υπάρχουν κάποια πλεονεκτήματα και κάποια μειονεκτήματα. Θα αναφέρουμε παρακάτω συγκεντρωτικά όλα τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας έναντι των άλλων ειδών εταιρείας.

◆ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

- 1) Για τη σύσταση της εταιρείας δεν απαιτείται ελάχιστο ποσό κεφαλαίου. Μπορεί να πραγματοποιηθεί η σύστασή της με το συμβολικό ποσό του ενός (1) ευρώ.
- 2) Το καταστατικό μπορεί να είναι ένα απλό ιδιωτικό έγγραφο χωρίς να απαιτείται να είναι συμβολαιογραφικό, παρά μόνο στις περιπτώσεις που το ορίζει ο νόμος. Έτσι αυτομάτως μειώνονται τα έξοδα σύστασης, αφού δεν υπάρχουν έξοδα συμβολαιογράφου ή δικηγόρου, σε αντίθεση με τις Α.Ε. και Ε.Π.Ε.
- 3) Τα τέλη ίδρυσης είναι μικρότερα σε σχέση με τα τέλη ίδρυσης μιας Α.Ε., Ο.Ε., Ε.Ε. και Ε.Π.Ε. Υποχρεωτικό είναι μόνο το τέλος καταχώρησης στο Γ.Ε.ΜΗ. (10 ευρώ) και το κόστος εγγραφής στο επιμελητήριο (περίπου 70 ευρώ).
- 4) Στην Ι.Κ.Ε. οι έταίροι δεν φέρουν ευθύνη με την προσωπική τους περιουσία για τις υποχρεώσεις της εταιρείας. Σε αντίθεση με τις Ο.Ε. και Ε.Ε., στην Ι.Κ.Ε. ευθύνεται μόνο η ίδια η εταιρεία με την περιουσία της για τις υποχρεώσεις της.
- 5) Η ασφάλιση των εταίρων μίας Ι.Κ.Ε. δεν είναι υποχρεωτική, παρά μόνο αυτή του διαχειριστή, σε αντίθεση με τις Α.Ε., Ο.Ε., Ε.Ε. και Ε.Π.Ε.
- 6) Στις Ι.Κ.Ε. όποιος έταίρος έχει το μεγαλύτερο εταιρικό μερίδιο λαμβάνει και τις αποφάσεις.

Σε αντίθεση, σε μία Ε.Π.Ε. η λήψη μιάς απόφασης απαιτεί διπλή πλειοψηφία. Δηλαδή, αν οι εταίροι είναι πέντε, θα πρέπει να συμφωνήσουν οι τρεις και ταυτόχρονα αυτοί οι τρεις να κατέχουν ποσοστό άνω του 51% της εταιρίας.

◆ **ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ**

Τα μειονεκτήματα, κυρίως, αφορούν το φορολογικό κομμάτι της Ι.Κ.Ε.

- 1) Οι Ι.Κ.Ε. έχουν ίδιες λογιστικές υποχρεώσεις με τις Α.Ε., δηλαδή τήρηση διπλογραφικών βιβλίων, σύνταξη ισολογισμού, τήρηση ταμείου της επιχείρησης. Αυτό συνεπάγεται περισσότερη δουλειά για τον λογιστή της εταιρείας άρα και περισσότερο κόστος. Σε αντίθεση οι Ο.Ε. και οι Ε.Ε. τηρούν απλογραφικά βιβλία, άρα έχουν και χαμηλότερο λογιστικό κόστος.
- 2) Οι Ι.Κ.Ε. φορολογούνται όπως οι Α.Ε. και οι Ε.Π.Ε. και γενικά όπως όλες οι εταιρείες με διπλογραφικά βιβλία, άρα η συνολική φορολογική επιβάρυνση είναι μεγαλύτερη από μία Ο.Ε. και Ε.Ε.

xiii) Μετατροπή υπάρχουσας εταιρείας σε Ι.Κ.Ε.

Σε γενικές γραμμές, για να υπάρξει μετατροπή μιας άλλης μορφής εταιρείας σε Ι.Κ.Ε. θα πρέπει να υπάρξει η σύμφωνη γνώμη όλων των εταίρων ή των μετόχων και να ακολουθήσει τις διαδικασίες που ορίζει ο νόμος. Η διαδικασία είναι¹²³:

- Κοινή απόφαση των εταίρων ή μετόχων
- Η απόφαση για μετατροπή μαζί με το καταστατικό της Ι.Κ.Ε. καταχωρούνται στο Γ.Ε.ΜΗ. Αν μέσα σε ένα μήνα οι δανειστές της εταιρείας προβάλλουν αντιρρήσεις, τότε η μετατροπή δε πραγματοποιείται. Αν δεν υπάρξουν αντιρρήσεις η μετατροπή ισχύει από την ημερομηνία μιας δεύτερης καταχώρησης μετά τον μήνα
- Μετά την ολοκλήρωση της μετατροπής η εταιρεία συνεχίζει τη δραστηριότητά της υπό τη νέα της μορφή ως Ι.Κ.Ε.

¹²³ <https://ike.com.gr/>

xiv) Σύγκριση Ι.Κ.Ε. με τους άλλους τύπους εταιρειών¹²⁴

Η δυσκολία να στηριχθούν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις με τους γνωστούς τύπους εταιρειών (Α.Ε., Ε.Π.Ε., Ο.Ε. και Ε.Ε.), οδήγησε στη δημιουργία του νέου αυτού τύπου εταιρείας, την Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία. Η Ι.Κ.Ε. είναι πιο απλή μορφή εταιρείας σε σχέση με τις άλλες. Οι ανώνυμες εταιρείες, λόγω του κεφαλαιουχικού της χαρακτήρα, αναφέρονται σε μεγαλύτερες εταιρείες. Οι ομόρρυθμες και οι ετερόρρυθμες δεν προτιμούνται τόσο λόγω του προσωπικού τους χαρακτήρα, ο οποίος δεσμεύει τις προσωπικές περιουσίες των ομόρρυθμων εταίρων για τις υποχρεώσεις της εταιρείας. Τέλος, οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, που αποτελούν μια ενδιάμεση μορφή ανάμεσα στην κεφαλαιουχική και προσωπική εταιρεία, διέπονται από μία “γερασμένη” νομοθεσία (ν.3190/55), η οποία δεν μπορεί να ανταπεξέλθει τόσο στις νέες απαιτήσεις της αγοράς. Έτσι, για την καλύτερη εξυπηρέτηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, δημιουργήθηκε αυτός ο νέος εταιρικός τύπος, που θα παίζει το ρόλο της απλής και ευέλικτης εταιρείας.

xv) Παραδείγματα φορολόγησης Ι.Κ.Ε.¹²⁵

Παράδειγμα 1

Έσοδα 100.000€

Έξοδα 20.000€

Συντελεστής φόρου 29%

Προκαταβολή φόρου 100%

Φόρος μερίσματος 15%

Λύση:

Έσοδα-Έξοδα: $100.000-20.000=80.000€$

Έσοδα προ φόρου: 80.000€

Φόρος εισοδήματος: $80.000*29\%=23.200€$

Προκαταβολή φόρου: $23.200*100\%=23.200€$

Φόρος+Προκ. φόρου= **46.400€**

Υπόλοιπο: $80.000-46.400=33.600€$

Τακτικό αποθεματικό: $80.000-23.200=56.800$

$56.800*5\%=2.840€$

Υπόλοιπο προς διανομή: $33.600-2.840=30.760€$

¹²⁴ <https://www.startyouup.gr>

¹²⁵ <https://startupgreece.gov.gr>

Φόρος μερίσματος: $30.760 \cdot 15\% = 4.614\text{€}$
Τελικό αποτέλεσμα: $30.760 - 4.614 = 26.146\text{€}$

Το εισόδημα από μερίσματα καταγράφεται στην φορολογική δήλωση των εταίρων. Δεν οφείλεται για αυτό φόρος, παρόλα αυτά, συνυπολογίζεται με τα υπόλοιπα εισοδήματα για τον υπολογισμό της εισφοράς αλληλεγγύης.

Παράδειγμα 2

Τα παρακάτω δεδομένα αφορούν μια νεοσύστατη εταιρεία. Για το λόγο αυτό ο συντελεστής προκαταβολής φόρου είναι 50%.

Έσοδα 150.000€
Έξοδα 30.000€
Συντελεστής φόρου 29%
Προκαταβολή φόρου 50%
Φόρος μερίσματος 15%

Λύση:

Έσοδα-Έξοδα: $150.000 - 30.000 = 120.000\text{€}$
Έσοδα προ φόρου: 120.000€
Φόρος εισοδήματος: $120.000 \cdot 29\% = 34.800\text{€}$
Προκαταβολή φόρου: $34.800 \cdot 50\% = 17.400\text{€}$
Φόρος+Προκ. φόρου= **52.200€**
Υπόλοιπο: $120.000 - 52.200 = 67.800\text{€}$
Τακτικό αποθεματικό: $120.000 - 34.800 = 85.200$
 $85.200 \cdot 5\% = 4.260\text{€}$
Υπόλοιπο προς διανομή: $67.800 - 4.260 = 63.540\text{€}$
Φόρος μερίσματος: $63.540 \cdot 15\% = 9.531\text{€}$
Τελικό αποτέλεσμα: $63.540 - 9.531 = 54.009\text{€}$

χνί) Συγκριτικοί Πίνακες των Εταιρειών¹²⁶

ii) Χαρακτηριστικά:

	Ι.Κ.Ε.	Ο.Ε.	Ε.Ε.	Α.Ε.	Ε.Π.Ε.
Είδος	Μικτή (στοιχεία Κεφ.-Προσωπ.)	Προσωπική	Προσωπική	Κεφαλαιουχική	Μικτή (στοιχεία Κεφ.-Προσωπ.)
Ελαχ. Αριθ. Εταίρων	>1	>2	>2	>1	>1
Ευθύνη Εταίριων	Μόνο ευθύνη της Ι.Κ.Ε.	Απεριόριστη	Οι ομορ. ετ. απεριόριστη Οι ετερ. ετ. εως το ποσό εισφοράς τους	Περιορισμένη έως το ποσό εισφοράς τους	Περιορισμένη έως το ποσό εισφοράς τους
Ιδρυτικό Κεφάλαιο	1 ευρώ	Αόριστο	Αόριστο	>60.000 ευρώ	4.500 ευρώ
Εισφορές σε Είδος	✓	✓	✓	✓	✓
Εκπρ.-Διαχ.	Διαχειριστές	Έταιροι	Ομορ. Έταιροι	Γενική Συνέλευση	Συνέλευση εταίρων
Διάρκεια	<12 έτη	Αόριστα	Αόριστα	>50 έτη	Αόριστα
Συντ. Φορολογ.	29%	29%	29%	29%	29%
Φόρος σε Μερίσματα	15%	0%	0%	15%	15%
Προκαταβ. Φόρου	100%	100%	100%	100%	100%

ii) Πλεονεκτήματα:

Πλεονεκτήματα	Ι.Κ.Ε.	Ο.Ε.	Ε.Ε.	Α.Ε.	Ε.Π.Ε.
Απουσία Ελαχ. Κεφαλαίου	✓	✓	✓	✗	✗
Ευελιξία στη Λήψη Αποφάσ.	✓	✓	✓	✗	✗
Χαμηλό κόστος Ιδρ.	✓	✓	✓	✗	Μέτριο

¹²⁶ <https://efm.gr/diadikasies-idrisis/>

iii) Μειονεκτήματα:

Μειονεκτήματα	Ι.Κ.Ε.	Ο.Ε.	Ε.Ε.	Α.Ε.	Ε.Π.Ε.
Υψηλό Λειτουργικό Κόστος	×	×	×	✓	✓
Διπλόγ. Βιβλία	✓	×	×	✓	✓
Δύσκολη Μεταβίβαση Μεριδ.	×	✓	✓	×	×

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Η μελέτη αυτή είχε σαν αντικείμενο να παρουσιαστούν όλα τα χαρακτηριστικά όλων των ειδών των εταιρειών, ώστε στο τέλος να πραγματοποιηθεί μία σύγκριση μεταξύ τους. Ο πρωταρχικός στόχος επιτεύχθη, καθώς παρουσιάζονται αναλυτικά όλες οι μορφές που μπορεί να έχει μία εταιρεία. Όπως, επίσης, έχουν δοθεί απαντήσεις για τα ερευνητικά ερωτήματα.

Οι εταιρείες χωρίζονται στις προσωπικές και στις κεφαλαιουχικές. Οι προσωπικές είναι οι ομόρρυθμες (Ο.Ε.) και οι ετερόρρυθμες εταιρείες (Ε.Ε.). Οι εταιρείες αυτές χαρακτηρίζονται κυρίως για τη προσωπική σχέση που υπάρχει ανάμεσα στην εταιρεία και στους εταίρους. Οι προσωπικές περιουσίες της μεν και των δε είναι πλήρως συνδεδεμένες. Για το λόγο αυτό πρέπει να υπάρχει εμπιστοσύνη ανάμεσα στα εταιρικά μέλη, οπότε συνίσταται κυρίως από συγγενικά πρόσωπα. Για τη σύσταση των εταιρειών αυτών δε απαιτείται κάποιο συγκεκριμένο ποσό, η διαχείρησή της ανήκει στα ομόρρυθμα μέλη, όπως και οι υποχρεώσεις της εταιρείας βαρύνουν αόριστα τα ομόρρυθμα μέλη και για τις ετερόρρυθμες, οι ετερόρρυθμοι έταίροι ευθύνονται μόνο για το ποσό εισφοράς τους. Η λογιστική τους παρακολούθηση είναι σχετικά απλή καθώς έχει βιβλία Β κατηγορίας και όχι Γ. Όσο για τη φορολόγηση, ακολουθεί τους συντελεστές των άλλων εταιρειών, δηλαδή 29%, ωστόσο δεν φορολογούνται τα μερίσματα.

Οι κεφαλαιουχικές εταιρείες, από την άλλη, χαρακτηρίζονται για τον κεφαλαιουχικό τους χαρακτήρα και δεν υπάρχει προσωπική σχέση ανάμεσα στους εταίρους και στην εταιρεία. Τέτοιες εταιρείες είναι οι ανώνυμες (Α.Ε.) και οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.), οι οποίες θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν και σαν μίξη προσωπικής και κεφαλαιουχικής. Και για τις δύο εταιρείες υπάρχει συγκεκριμένο ποσό που απαιτείται για τη σύστασή τους. Αυτό σημαίνει πως κατά τη διάρκεια της ζωής τους δεν μπορεί το εταιρικό κεφάλαιο (είτε σε χρήματα είτε σε είδος) να πέσει ποτέ κάτω από αυτό το ποσό. Οι ανώνυμες κυρίως απευθύνονται σε μεγάλες επιχειρήσεις. Την διαχείριση αυτών την κατέχουν η γενική συνέλευση και η συνέλευση των εταίρων αντίστοιχα. Οι έταίροι ευθύνονται μόνο μέχρι το ποσό της εισφοράς τους. Η λογιστική παρακολούθηση αυτών δεν είναι τόσο απλή όσο στις προσωπικές εταιρείες. Κατέχουν αναγκαστικά διπλογραφικά βιβλία, που

σημαίνει περισσότερες εργασίες για τον λογιστή άρα και μεγαλύτερο κόστος. Η φορολόγηση αυτών γίνεται με φορολογικούς συντελεστές που φτάνουν το 29% αλλά και φόρο μερισμάτων στο 15%.

Όσον αφορά τις εταιρείες offshore, απευθύνονται σε επιχειρήσεις που η δραστηριότητά τους κυρίως επεκτείνεται στο εξωτερικό, σε “φορολογικούς παραδείσους”, όπου ευνοούνται με τη χαμηλή έως και ανύπαρκτη φορολόγηση. Οι offshore τις περισσότερες φορές συνδέονται με παράνομες δραστηριότητες.

Η παρούσα εργασία επικεντρώθηκε, κυρίως, στο νέο είδος εταιρείας που δημιουργήθηκε, την Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία. Η καινοτόμα, αυτή, μορφή εταιρείας, που βασίζεται στην Ευρωπαϊκή μορφή “Societas Private Europeau”, πλεονεκτεί έναντι των άλλων ειδών εταιρειών και μπορεί να θεωρηθεί ως πιο “ελκυστικός τύπος” εταιρείας ώστε να επιλεγεί από μία νεοσύστατη επιχείρηση, κυρίως δε για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Άλλωστε, σύμφωνα με έρευνες, έχει παρατηρηθεί πως προτιμάται περισσότερο, καθώς νέες εταιρείες, με ποσοστό να φτάνει το 39%, συστήνονται με την ιδιότητα της Ι.Κ.Ε. Επίσης, όλο και περισσότερες μετατρέπονται σε Ι.Κ.Ε. Ο λόγος προτίμησης της εταιρείας αυτής είναι κυρίως ο απλοϊκός τρόπος σύστασης αλλά και διαχείρισης της εταιρείας αυτής. Η εταιρεία αυτή μπορεί να έχει εταιρικό κεφάλαιο που να είναι μηδενικό, απαλλάσσει τους εταίρους από τις υποχρεώσεις της και γενικά έχει εισάγει πολλές καινοτομίες στο επιχειρηματικό χώρο. Όλες οι εταιρείες μπορούν να μετατραπούν σε Ι.Κ.Ε. εκτός από τις Α.Ε. και τις Offshore. Οι Offshore, γενικά, είναι μια ιδιαίτερη μορφή εταιρείας που δεν μπορεί να συγκριθεί με τις άλλες καθώς πρεσβεύει διαφορετικό σκοπό και άλλους τρόπους λειτουργίας. Οι ανώνυμες εταιρείες, από την άλλη, είναι εταιρείες που απευθύνονται σε μεγάλες επιχειρήσεις με μακροπρόθεσμο σκοπό και μεγάλα κεφάλαια, σε αντίθεση με τις Ι.Κ.Ε. που απευθύνονται σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Οπότε, δεν μπορεί μία μεγάλη επιχείρηση να θέλει να γίνει μικροτέρη, για το λόγο αυτό δεν υφίσταται τρόπος αλλά και λόγος μετατροπής.

Όπως όλες οι εταιρείες, έτσι και οι Ι.Κ.Ε. πέρα από τα πλεονεκτήματα έχουν και μειονεκτήματα. Τα μειονεκτήματα των Ι.Κ.Ε. επικεντρώνονται κυρίως στη λογιστική της παρακολούθηση, όπου απαιτείται τήρηση διπλογραφικών βιβλίων και στο φορολογικό κομμάτι της, όπου φορολογείται σαν τις κεφαλαιουχικές εταιρείες. Ενώ δεν απαιτούνται μεγάλα κεφάλαια, δεν είναι περίπλοκη η διαδικασία σύστασής της, δεν επιβαρύνει τους εταίρους της με υποχρεώσεις, φορολογείται με τον ίδιο τρόπο που φορολογούνται οι ανώνυμες εταιρείες. Από το πρώτο ευρώ κιάλας ο φορολογικός συντελεστής φτάνει το 29%, ο συντελεστής φορολόγησης των μερισμάτων φτάνει το 15% και ο συντελεστής προκαταβολής φόρου φτάνει το 100%.

Οι περιορισμοί που υπήρχαν για τη πραγματοποίηση αυτής της εργασίας βρίσκονται κυρίως στο γεγονός ότι δεν έχει ξαναγίνει μία τέτοιου είδους εργασία, δεν έχει ξαναγίνει σύγκριση όλων

των μορφών των εταιρειών γενικά, οπότε και δεν ήταν εύκολη η απόφαση σε ποιά χαρακτηριστικά των εταιρειών θα πρέπει να γίνει η σύγκριση. Επιπλέον, η I.K.E. είναι ένας σχετικά νέος τύπος εταιρείας και όλες οι έρευνες και τα στοιχεία που υπάρχουν δεν είναι τόσα όσα των άλλων εταιρειών. Η μεγαλύτερη δυσκολία, ωστόσο, ήταν στους τρόπους μετατροπής από το ένα είδος στο άλλο.

Γενικά, όταν πρόκειται για έναν νέο τύπο εταιρείας οι έρευνες που μπορούν να γίνουν είναι αρκετές καθώς θα πρέπει να καλύψουν όλα τα νέα χαρακτηριστικά που παρουσιάζονται. Όσον αφορά, όμως όλες τις εταιρείες, μελλοντικές έρευνες μπορούν πραγματοποιηθούν γύρω από το κομμάτι της μετατροπής των εταιρειών από το ένα είδος στο άλλο. Θα μπορούσαν να γίνουν έρευνες για το πόσο συχνά συμβαίνει το φαινόμενο αυτό στην Ελλάδα της κρίσης, αν οι επιχειρήσεις είναι πρόθυμες να μετατραπούν και να εμπιστευθούν τη νέα καινοτόμα αυτή επιχείρηση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξένη Βιβλιογραφία

- Alexandropoulou A. (2014). *Societas Unis Personae*
- Acikgoz S., Chari M. (2016). *What drives emerging economy firm acquisitions in tax havens?*, *Journal of Business Research*
- Botis S. (2014). *Features and Advantages of Using Tax Havens*
- Buzdrev A., Lewis R., Mortimer T. (2013). *The European Private Company: An Opportunity from an Economic Crisis?*
- Buzdrev A., Rhidian L. (2012). *The European Private Company: Entrepreneurial Flexibility & the Practicalities of National Law*
- Chandna V. (2017). *The Curious Case of Black Money and White Money: Exposing the Dirty Game of Money Laundering!*
- CollC & Elias Neocleous sole Cyprus Firm in the Europe's top 100 (2017)
- Djankov S., Ganser T., Mc Liesh C., Ramahlo R., Shleifer A. (2008). *The Effect of Corporate Taxes on Investment and Entrepreneurship*
- Eckardt M., Kerber K. (2014). *Developing Two-Tiered Regulatory Competition in EU Corporate Law: Assessing the Impact of the Societas Privata Europaea*
- Enea C., Enea C. (2015). *The Success of Companies Operating in the Area of Tax Havens*
- Friedrich S., Windischbauer U. (2010). *Money Laundering: Some Facts, Economic of Security Working Paper*
- Hanlon M., Maydew E. L., and Shevlin T. (2008). *An unintended consequence of book-tax conformity: A loss of earnings informativeness. Journal of Accounting and Economics.*
- Herzog L., Rosenhager E., Siems M., (2009). *The European Private Company (SPE): An attractive New Legal Form of Doing Business?*
- Murali C., Senay A. (2016). *What drives Emerging Economy Firm Acquisitions in Tax Havens?* *Journal of Business Research*
- Schultz T.D. and Scott K. (2014). *Puerto Rico: The Evolution of America's Corporate Tax Haven, The Journal of Legal Tax Research*
- Van den Braak S. (2010). *The European Private Company, Its Shareholders and its Creditors*
- Zarkinos M. (2014). *Legal Form and Internationalization of Small and Medium-sized Enterprises in the EU*

Ελληνική Βιβλιογραφία

- Αντωνόπουλος Β. (2016). *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (IKE)*, 4η έκδ. Αθήνα: Σάκκουλα
- Δουβής Π. (2008). *Offshore Δραστηριότητες*
- Κακαράς Α. (2008). *Offshore...αγάπη μου*, έκδ. Παπαζήση
- Νεγκάκης Χ. (2016). *Λογιστική Εταιρειών Σύμφωνα με τα Ελληνικά και Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα*
- Παγώνη Σ. (2012). *Η ελληνική "Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία" και η "Societas Privata Eurorpeau" στην "Υπηρεσία" των μικρομεσαίων επιχειρήσεων: Εγκατάσταση εταιριών και Εφαρμοστέο Δίκαιο*
- Παναγιώτου Π. (2016). *Διαχείριση και ευθύνη των διαχειριστών στις προσωπικές και στις προσωποπαγείς Κεφαλαιουχικές Εταιρίες*, έκδ. Αθήνα: Σάκκουλα
- Περάκης Ε. (2013). *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (IKE): Η Νέα Εταιρική Μορφή*, 2η έκδ. Νομική βιβλιοθήκη
- Σινανιώτη-Μαρούδη Α. (2012). *Εμπορικό Δίκαιο, Νομική Βιβλιοθήκη*
- Σκαλίδης Λ. (2000). *Δίκαιο Εμπορικών Εταιρειών*, εκδ. Αθήνα: Παρατηρητής
- Χατζηγάγιος Θ. (2015). *Δίκαιο Εμπορικών Εταιρειών*, 2η έκδ. Αθήνα: Ανικούλα

Διαδίκτυο

- Banking news (2018). *Δημοσιεύματα για τους φορολογικούς παραδείσους (online)*. Διαθέσιμο στο: <http://bankingnews.gr>
- Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών (2014). *Δημοσιεύματα για την επωνυμία της Ε.Ε. (online)*. Διαθέσιμο στο: <http://www.eea.gr/>
- Αργυριάδης Α. (2018). *Ξέρεις από Ι.Κ.Ε.; (online)* Διαθέσιμο στο: <https://www.e-forologia.gr/cms/viewContents.aspx?id=210250> (18/05/2018)
- Μιάρης Θ. (2016). *Γιατί ιδρύουμε Ι.Κ.Ε. (online)* Διαθέσιμο στο: <http://www.eea.gr/gr/el/articles/giati-idryoume-ike> (17/11/2016)
- Μπεζεντάκος Α. (2014). *Offshore εταιρείες, νομικές εντότητες και σχηματικά παραδείγματα απεικόνισης των δραστηριοτήτων τους στην Ελληνική οικονομία* Διαθέσιμο στο: <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/18495>
<https://www.startyouup.gr>
<https://www.taxheaven.gr>

<http://epixeireite.duth.gr>

<http://www.dikigoros.com.gr>

<https://m.naftemporiki.gr>

<http://epixeirisi.gr>

<https://el.wikipedia.org>

<https://aegeanconsulting.gr/loghstikes-yphresies/systasi-etaireiwn-ike/>

<http://www.acci.gr/acci/articles/article.jsp?context=103&categoryid=8363&articleid=8351>

https://www.huffingtonpost.gr/anastasios-lymperiou/-_10608_b_15334622.html

<https://www.taxlaw.gr/kladoi-dikaiou/etairiko-dikaio/diadikasia-lysis-idiotikis-kefaleouchikis-eterias-i-k-e/>

<https://ike.com.gr/>

<https://efm.gr/diadikasies-idrisis/>